

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

౩౦౭౭౪

VOL. 6.

చెన్న పట్టణము 1919వ సం॥ అక్టోబరు నెల 14వ తేది మంగళవారం

NO. 160

సంపుటము. ౬

సిద్ధాంతి వామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ మాస శంకం చ మిగి.

సంచిక ౧౬౦

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర వీధిమైన నొప్పులను కూడ మా అమృతాంజనమును వాడి సంతమాత్రమున నయమగును. సులభ వెల 0-8-0 అణాలు.

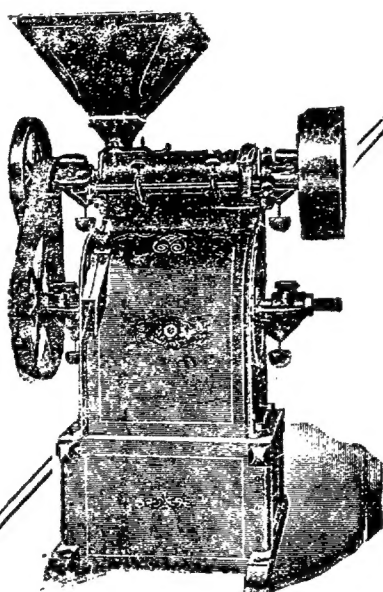
మోహినితైలము రు 0-12-0

తామర తైలము 0-6-0

దంతచూర్ణము 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

6, తంబు శెట్టి కిథి, మదరాసు.

Genuine Engelberg Rice Hullers

are in use in every Rice Milling District in India, and are giving satisfaction wherever installed.

We prepare and submit estimates for all sizes of Rice Mills equipped with Engelberg Hullers, and Shellers, and driven either by our own well-known Steam Plants or BLACKSTONE Liquid Fuel Engines.

Note.—Genuine Engelberg Machinery and the Spare Parts for same, can be had only from us, as we are Sole Agents and Distributors.

MARSHALL, SONS & CO. (India), Ltd., Engineers

9 Second Line Beach, Madras (P.O. Box 141)

and at BOMBAY, CALCUTTA, BEZWADA, LAHORE and TANJORE

ప్రకటన

మహా మహాపాత్యాయ కోకొండ కెంకటరత్న కవి విరచితములైన అమృతాంజనములైన ఈక్రింది గ్రంథములు గలవు. అంభో భాషాభిమాను లెవరైనా గ్రంథముల నయ్యేయించుటకు వెళ్తుంటేనే కెంకటరత్న కవి కుటుంబమునకు దగిన భవనహాయ మాన జేసి గ్రంథముల విషయమై సర్వస్వార్పిత్యములను బడయగలరు. అందువలన భాషా నేపథ్య జేయుటయును నిశ్చయ జేయుటయును కెంకటరత్న కవిగారి కుటుంబమునకు సహాయము చేయుటయును లేదు కుక్కరములు గలగ గలవు.

1 శ్రీమతి మాధవము (నాటకము) 2 శ్రీమతి కావలనుహత్యము (గ్రంథము), 3 అజామిలో పాఖ్యానము, (యక్షగానము), 4 సత్యనారాయణ పాత్యాయము (ప్రబంధము).

ఈ విషయమై వివరములను తెలిసికొన గోరువాడ క్రింది చిరుగాతాకు వ్రాసికొనవలయును.

వెంకటరత్న కవి గ్రంథములు అంభోకా కావ్యాలయము, తంబు శెట్టి కిథి, మదరాసు.

మిక్కిలి ప్రశస్తిమైన కరిమశ్శద్రవ్యము

టోటో దిల్లీ హారు (బిజ్జర్)

కరిమశ్శద్రవ్యముల కన్నీటికి నిది రాజు

ఇండియా వేళ్ళుండరు జరిగిన అన్ని ప్రదర్శనములందును చాల పతకములును ప్రశంసా పత్రములు నియోజింపినవి.

దీనిలో సారాయి సంబంధ మేమియును లేదు గాన ఆచార పక్షం దరహానూడ దీనిని నిరభ్యంతరముగ నుపయోగింపవచ్చును. పలు విధములగు పుష్పముల నుపాసన దీని నందు గలదు. ఒకటి రెండు చుక్కలు తేలురుమామిడి చేసిన చామను. అప్పుడే కోసి తెచ్చిన పువ్వులను వ్యాపించు పరివర్తనకుంటే పరిమళ మనరిమియును వ్యాపించుచుండును. దీని నుపాసన నిలచునంత కాలము మాయో పని మళ్ళద్రవ్యమునకు నిలువదు. వెచ్చనైజు (అరకపుక్కుబుడ్డి) రు 2-0-0 మధ్యనైజు రు 0-12-0 చిన్ననైజు రు 0-8-0 వి.సి. చాజ్జి రు 0-5-0 మిథులమునందు వొరకనివో క్రింది సోల్ ఏజెంట్లకు వ్రామును.

అగ్లో ఇండియను డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెని, (D 126 W 100) 155 జమ్నామనీన, బొంబాయి.

అమృతాంజనం డిపోవారి ఔషధాలయమునందు అమృతాంజనం, తామరతైలము, మోహినితైలము, దంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యోషధములే గాక, ఇతరము లగు మండులు కూడ అనేకము లున్నవి. కావలసినవారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగునకు వ్రాసినచో తక్షణం పంపిండును.

పూగూప్రద్యపండిత సభ.

పితాపురమునండి రంగూరి సుబ్బారావు గారిట్లు వ్రాచుచున్నాడు:

భౌందార్కరు పరిశోధక సంఘమువారికి సభ నవంబరు 4వ తేదీ మొదలు పూగూలో జరుగ నిశ్చయించు కొనుటయు దానికి అభ్యుత్సాహమును సంస్థాపాధీశ్వరులను గూడ తల గొడి ధనసహాయము చేయుచుండుటయు బ్రతికా పాత టులకు విదితము.

ఈ సభవారు మన "పరిశోధక మహామండలి"కి స్వాగతముచ్చు వ్రాసింజేసి ననుసరించి నేను వారిలో గొంత యాత్ర ప్రత్యుత్తరములు జరిపితిని. వారు మహామండలి నుండి విచ్చి న వారు వ్యాసము చదువుట కాలగ్రహనందుక గాలవ్యవధానములేదని వ్రాయగా సభ వారికి నేనట్లు వ్రాసితిని. "8 కొట్లయందీ యా ద్రులదేశభాషా వాఙ్మయచరిత్ర మెట్టిదో, వారిలో నింతవఱకు జరిగిన పరిశోధనమెట్టిదో, వీక్షింపాలయొద్దను మెట్టిదో మిగిలి యెంతవఱకు సహాయ మొక్కలతో తెలిసికొనవలదో? మాయాంధ్రజేయు పక్షమున మిసభలో బ్రతినిధులున్నారా? వారేయే వ్యాసములు చదివెదరు? చదువునాను లేయెదరు నిట్టిమహాసభలో మాత్రమేగలవారి విషయము ముట్టాడుకుండ నుండుట యెట్లు?" అని చాలకొంతగా నెంతగానూ వ్రాసితిని. వారిందుకై గొన్ని "బుల్లిబుక్కలు" వంపిశారు.

వ్యాసము, వేదములు, పురాణములు, వేదాంతము, శేఖరిలు, ఇందరిభాషాకృతిమైన యాగము, కాలిదాసు, సంగీతము, అలంకారము, అపట్టా, పారిభాష, జాధనరము, వైసమరము, ప్రాకృతము, భాషాతత్త్వము, యాన్నినివిషయములకు గూర్చి వ్యాసములు రచించుటకై ఆహ్వానములు నంపింట్లు కనవచ్చుచున్నది. ఇట్లే ప్రాచీనభాషాగోళము, చరిత్రము నున్నగు విషయము లనేకములున్నవి. ఈసభకు బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమువారు, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమువారు, ఏషియాటిక సొసైటీ, బొంబాయిశాఖ, కలకత్తా, కామరూపి శోధకసంఘము, భారతేతిహాస పరిశోధకసంఘము మొదలగు వారెల్లరు పలువురు ప్రతినిధులను బంపుచున్నారు. కన్న మొంటు మూర్తిజీయములు, బకోదా శేషరంగంధాలము వారును తమతమ ప్రతినిధులను బంపుచున్నారు. మైసూరు బకోదా శ్రీభక్త్యము సామ్యుచ్చుటయేగాక కావన పరిశోధ కోద్యోగుల సాయపడవని యాహ్వానించివారు. బొంబాయి కర్ణాట మొంటు యు. పి. కర్ణాట మొంటు, సి. సి. కర్ణాట మొంటును దమ యాదర్శులైన సాయపడి, తమ యుద్యోగులకు బ్రత్యక్షులిచ్చి పంపుచున్నారు.

ఇట్టి మహాసభ జరుగుచుండ మనవారేమి చేయుచున్నారని పరిశీలించితిని (1) మదరాసు కవర్న్ మొంటు ధన సహాయము చేయలేనని వ్రాసినది. (2) అనేక విశ్వవిద్యాలయములు ప్రతినిధులను బంపుచుండగా చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమువారు సభవారి లేఖలకి బాధ్యులై చేసినది. ప్రభుత్వమువారిట్లున్నాడు. ప్రజలేమిచేయుచున్నార. (3) ఆంధ్రపాఠశాల వనమత్తువేలే కనబడలేదు. (4) విజ్ఞానచంద్రిక చరిత్రప్రీతి యేమైపోయినది? (5) గ్రంథాలయ సంఘమువారు లేమిచేయుచున్నార? అని నేనాకుంతతో "బుల్లిబుక్కలు" తియగజేసితిని? కనబడదు! ఆహా! ఆంధ్రులు, ఆంధ్రుల ప్రభుత్వమువారు, ఆంధ్రుల భాషా సంఘములు నిట్లువాసింతోనండ నేను ఒకయ్యలయకు మాయాంధ్రుల మాటయేమి? అని యడుగుటకు మహారాష్ట్ర సోదరులకు వింతగానేయండి యుండును. కాని వారిచుట్టు చల్లగా మన మహామండలి ప్రతినిధులు వచ్చుట కంగీకరించివారు.

కాని యొక్క సంవత్సర వార్త చేక్షువలసి యున్నది. మన తెలుగువారువాసింజేయుగానున్ను పూగూసభవారు మన విషయముల నెఱుంగఁ బ్రయత్నము లొనరించి యున్నారు. మన తెలుగుభాష విషయములో వీక్రింది వ్యాసములున్నవి. (1) తెలుగుభాష, వాఙ్మయము శ్రీ విద్యాశ్రీ జి. సోమన్న గారు ఎన్. పి. ఎల్. జి. నెల్లూరు. (2) ప్రాచీనాంధ్ర వాఙ్మయము శ్రీ. కె. సీతారామయ్యగారు వి. పి. వేమూరు గుంటూరు. (3) బకోదా లిఖిత గ్రంథసంపాదకులకు శ్రీ అనంత కృష్ణకాశ్రిగారు మనశోకమండలి సంస్కృతగ్రంథ సంపాదకముగూర్చి వ్రాయుచును.

ఇంతమాత్రము చాలదు. పరిశోధకులు, చరిత్ర ప్రియులు నగు డి. లక్ష్మణరావు, జయంతి రామయ్య, చిలు

సమకాలికాభిప్రాయములు.

రంగూనులోని తెలుగుకూలీలు.

రంగూనులో కూలీదేశీయ బ్రతుకు పాటకపుటకము లో విశేష భాగము, విశాఖపట్టణము, కాకినాడ శేఖరిలంకి సోవు తెలుగువారే యిది పశుమాత్ర వ్రాసియుంటిమి. వీ రా దూరదేశమున కనుభవించుచున్న యొక్కట్లు లసంఖ్యాకములు వానినిగూర్చి మేమిప్పుడు చర్చించదలచుకొనలేదు. పులిమిద పుట్రుకున్నట్లు, ఇప్పుడువారికి క్రొత్తభాష యొట్టి వాటిల్లు నన్నదని తెలుపుటకు జరిగియున్నాము. బర్మాదొరతనము వారు రంగూనుకట్టజము నభివృద్ధిపఱచుటకై ఒక క్రొత్తకట్ట మను శేఖరిలంకి. కట్టజము నభివృద్ధిపఱచుటకు సామ్యు కావలెను. దీనిని సమకాలికులెట్లు? ఇందుకు గొన్ని మార్గముల నేర్పరచిరి. వాని నన్నిటిని ఇచ్చట బోధనావలసిన అవసరములేదు. వానిలో యాభియము మన తెలుగుకూలీలకు వాఙ్మయభాగముగఁగఁగఁగఁగఁగ ఒకటికలదు. రంగూనుశేఖరిల విదవి నను ప్రయోజనము చేయుచున్నట్లు ప్రయోజనము 1 కి రు 2 ల కలపన్న విధింపబడినది. ఈయొక్క పన్నుములకు ననే నవత్సరమునకు మూడు వాసులు లక్షల రూపాయలు కనులగునని లెక్కించబడినది. ఈ భారములో విశేష భాగము మన తెలుగు ప్రయోజనలే భరించవలసియుండును. బర్మాలో నెంతో కష్టము కూలీవానికి మనమునకు రు 20 ల కంటె నెక్కువ కూలీకట్టు. సంవత్సరమున మూడు మాసములు వని యుండదు ఉండెను కూలీ రు 12 లే. దీనినిబట్టి కూలీవానికి సంవత్సరము పాడవున మొత్తముమీద రు 216 ల ఆదాయము రావచ్చును. ఈ మొత్తములో బ్రతిమానము లెండికి రు 8 లు, ఇంటిఅద్దె రు 18-0 మంగలి చాకిరి రు 1, చట్టలకు 8 ఆదాయ, ఉత్తరప్రభుత్వరకులకు 6 ఆదాయ. ఈ ఖర్చులన్నియునోను సంవత్సరపు ఆర్జనలో మిగులు నది రు 79-8-0 సంవత్సరములో ఆదాయము సంవత్సరాది పండుగకు, దీపావళికి 2 వంతులవాపును, వేషములు, వస్త్రాలకు కనీసము రు 12 లకును, వై 5 రూపాయలవైనను సంవత్సరము పాడవున చిల్లరఖర్చులకంద శేర్మికలప్పుడు. ఇవన్నియు తీసివేయుక, నిక మిగులునది రు 62-8-0. సంవత్సరమునకు ఆదాయము మేస్త్రీలకు రు 5 లు కమిషను ఇత్యులసి యుండును. కృతజ్ఞులను తిరిగిచ్చుటకుపడికేవు రు 18-8-0 ప్రయోజనముచేయు అయిన దినములలోను దినము 1 కి రు 2 ల తిండిభక్తు. ఇప్పుడే క్రొత్తకట్టపన్ను రు 2 లు కూడ నీకాలి తాకు జేర్చవలెదల, కూలీవానికి మిగులునది రు 42-8 ఇంత నిక్కచ్చిగ సామ్యువాడు కూలీలు అరుదు. రంగూనులో 12 మాసములు కూలీలవలెనే ఇంటికి వచ్చునది రు 80 లు నిలక యుండుటయే కష్టము. ఈస్వస్థమొత్తముతో సంవత్సరము తియ, ఒక ముసలితల్లి, ఒక భార్య, ఒక చిన్నబిడ్డ, జీవించ వలెను. ఇట్టి కటికవారిద్యు కనుభవించుచున్న కూలీప్రయాణి కులవై తలపన్ను విధించుట అన్యాయము. దొరతనము వారి కన్న నుండి కూలీలవైనను వదలివేయవలసినదని అంధ్రప్రా విన్నియర్ కాంగ్రెసు కమిటీవారిక తీర్మానమునజేసి బర్మా ప్రభుత్వమువారికి వంతు చేయుచున్నాము. (కృష్ణాభిర)

మైసూరు సివిలుసర్వీసు సంఘము:—మైసూరు సివిలు సర్వీసు సంఘపు 6వ 11 వ తేదీని మైసూరునందు జరిగెను. సంఘమునకు ఉపాధ్యక్షులును, మహారాజావారికి ఆంధ్రరంగిక కార్యదర్శియు నగు ఆర్. మోర్చి కాంతెలుగారు సభాధ్యక్షు యు వహించిరి. చాలవంది సభకు వచ్చిరి. కొందరు పొరుగు కులకుండి కూడ వచ్చిరి. సంఘమువారి కార్యక్రమమును గు రించి కొన్ని తీర్మానములు జరిగెను. సర్ విశ్వేశ్వరయ్యగారిని సంఘములకు గౌరవ సభ్యులగఁగఁగఁగఁగ వారిని శోకుటకును సంఘమువారు నిర్ణయించిరి. భాలసుందరమయ్యగారి సి. వ. దొరస్వామి అయ్యగారి ఎం. రామారావుగారు వ్యాసము లను చదివిరి.

కూరి పిరద్రరావు, తల్లపెగడ నూర్యవారాయణరావు, వేదం వేంకటరాజుకాశ్రి, బుట్టాశేషగిరిరావు, గిడుగు రా మమూర్తిపంతులు, సి. ఓ. శారాయణరావు, మండపాక పా ర్యతీశ్వరాశ్రి, ఒంగోలు వేంకటరంగయ్య, కాకేభట్ట బ్ర హ్మయ్య, ముట్టూరి కృష్ణారావు, కాకేభాషుని నాగేశ్వరరా వు, మా. రామకృష్ణయ్య, వేలూరి శ్రీభాగరాశ్రి, వి. ఆర్. జగపతిరెడ్డి, చెలికాని లచ్చారావు, కొత్తెల్లి నూర్యరా వు, గార్ల మన్నగువారు సభకు పావుట ముఖ్యము.

నవంబరు 1-న తేదీని లెజవాడలో నైజాం మొయి యుండ బయలుదేరుటకు వచ్చుచు లెవరైన నున్న నాకేర వ్రాణవచ్చును.

బంగారములోని తుపాను ప్రయాదము

బంగారములో తుపానునకు నష్టపోయినవారికి సహాయము చేయు సందర్భమున కార్యనిర్వాహక సభ్యుడు కమిషుగు గారు 29 వ తేదీని మాదరిపురమునకు వెళ్లి అక్కడి సహాయక సంఘమువారిలో స్థితిగతులను సంప్రదించిరి. ఆ సహాయక సంఘమునందు అధికారులును అధికారేతరులను కలదు. ప్రజల యిట్లుండి తగ్గించుట కెంతసామ్యు ఖర్చుపెట్టుట యవసరమో అంతసామ్యును ఖర్చుపెట్టి వారికి సహాయముచేయవలయు నని వారు కలెక్టరులకు ఉత్తరువుచేసి యుండిరి. వీరినెలయొద్ద నుండి రసీదులు తీసికొని వారికి సామ్యు అప్పించుటకు వారు నెల్రులు కమిటీవారి కధికారమిచ్చిరి. విత్తరములను బట్ట లనువారి కిచ్చెదరు. కొన్ని కొన్ని స్థలములలో డబ్బుకు, విశ్యు మునుదీరముగ విచ్చుచున్నార. కలెక్టరు రాయగారు ఆయా ప్రాంతములకు వెళ్లి ప్రజలసహాయమునకు కావలసిన యే ర్పాటులను చేయించుచున్నారు.

ప్రజలకు విశ్యుమును, సామ్యును ఉచితముగ నిచ్చి వారికి తగినంత తోడ్పాటు చేయవలసినదని మైలాపురము లొద్దలినప్పగారు ఫాదరు పిరొగారికి కంటివార్త పంపిరి. బాధితులకు సహాయము చేయుటకు తగిన కట్టు నిట్టములను చేసిరి.

శోశులకు మండలిచ్చి వైద్యసహాయము చేయుటకు యేర్పాటులు సిద్ధమైనవి. వానికి డాక్టరు ఎన్. పి. సర్వాధి కారిగారు అధ్యక్షులు డాక్టరుడి. ఎల్. మైలాగా కార్యదర్శియు పడిరెండు వర్షములక్రిందకు వైద్యులు బయలుదేరి శోశులకు చికిత్సచేయుదురు. ఒక్కొక్కవర్షమునందు ఒక డాక్టరు, 2 అసి స్టాంటు డాక్టరులు 6గురు వలంట్టి ఉండునుండును. వాయొద్ద మందలు పద్మకదార్థములు మున్నగువి యుండును. 100 గు రు కలంటియును కావలయునని సర్వాధికారిగారు శోశి. ఇంతవరకును సహాక నిధి రు 1,29,208 లు మూలమయ్యెను.

బంగార సహాయ నిధియొక్క సరి 12 తేదీ మధ్యాహ్నము జరుగును. ప్రత్యేక దానుగార్లు వ్రాసిన రిపోర్టును అందు విచారించెదరు. జిల్లాలనుండి సహాయము కావలయునని వార్తలు వచ్చుచున్నవి. స్థానిక సంఘములకు మరికొంతసామ్యు ముఖ్యమనీయున్నది. అందు విషయమై 14 వ తేదీని యాచించెదరు. ప్రభాసంఘములు, భర్తబుద్ధి గలవారు సభకువచ్చి ప్రభుత్వ సామ్యుపంచిపెట్టి తోడ్పాటు పనికి సహాయములు చేయును వారిని శోశి. ఇంతవరకును సహాయనిధికి లక్ష 40 తేలు జయయ్యెను.

ఖాలీఫేటు మహాసభ.

లక్నోలోని మహమ్మదీయులు ఖాలీఫేటు మహాసభ ను 18వ 17 వ తేదీని ఉపవాసము లుండి దైవప్రార్థనలను చేయుటకు తీర్మానించిరి. ఈసందర్భమున హిందువు లేమి చేయుదునని మహమ్మదాంధికారు ప్రతికట వ్రాసి ప్రక్షింయ చేయుచున్నారు. హిందువులు మహమ్మదీయులు చేయునట్లే ఉప వాసములు చేసి ప్రార్థనలు నలునఁగఁగఁగఁగ గంధికారి యభి ప్రాయము. ఉభయములు ఉపవాసములుండి దై వప్రార్థనచేసి సప్తదే వారి మిత్రత్వము సార్వభౌమకాగఁగఁగ అప్పుడుభయల కు సమాన భావ మేర్పడగలదు. కావున హిందువులలోని స్త్రీ పురుషులు ఉపవాసములుండి హిందుమహమ్మదీయ మైత్రుని సార్వభౌమచేయవలయును. కాణములను కూడ మూసేవేయి నిల యుదురు. అట్లుచేయుటకులను ఆంగ్లము: గ్రులకెక్కిడి విషమనీతి క్షత్తముకాగలదు. అల్లులును బలవంతమును లేకుండ నెమ్మదిగ సంతయు జరిగిపోవలయును. అప్పుడువారికి మనదృష్ట 40లయు విదితము కాగలదు. బలవంతముచేసి దుశాణము: ను మూయి యుటకులను ఆసలు యుద్దేయునకే భంగము కలుగును. మహా మ్మదీయులకు దృఢసంకల్ప ముండినేని హిందువులకు వారి యందు నిష్కాపట్యముగ మైత్రి లభిని ఉభయములు 17 వ తేదీని బలవంతము లేకుండ యెవరికివారు తమంతటద మే పని మునివేయి లయును. పూర్వము గంధర్గశేఖము జరిగి యుండె ను. కావున ఇత్యుకు ఉత్సవములను జనపకూడదు సభలు చేయి కూడదు. ప్రతివారును తమతమ యుద్ధయంత్రే యుండవలయు ను కలంటియును మహమ్మదీయులును ముక్రము ఖమాచనీకునకు వెళ్లుదురు. ప్రభాకాంతి కేమాత్రము భంగ ము కలిగించినను యుద్ధముకుంతయు చెడిపోవును. కావున యంత్రకాలలో వనిచేయుకాలివార్తలు ఆనాడు పనిమానునని శోరకూడదు. పాకీవాండు మున్నగువారును పనిమానుకూడదు. ప్రభుత్వమువారు ప్రజలతోచేసి ఖాలీఫేటు సమస్య యెవల ప్రజలకు పూర్ణ విశ్వాసము కలదనియు వారి విశ్వాసమునకు భంగము కలిగింపరాదనియు వారు మంగ్రులకు నచ్చ తెచ్చుదు రుగాక! వారంతరకును చేసినను చేయకపోయినను ఆనాడు ఉద్యోగులు శోశ్యము కలిగిండుకొకుండ తాతేవారి యుద్యో గులకు వారు నిజేదించవచ్చును.

బొంబయి మహమ్మదీయులు ప్రార్థనముచేసి సభ జరిపి లక్నో మహా సభయందుచేసిన తీర్మానముల సంగీకరించి

స్థానికాది వార్తలు

నీరుతపాలు:— బొంబాయికి సకాలమునకు వచ్చు వడల, నీరుతపాలు కేళి తెల్లవారి 6-15 గంటలకు బటువాదా చేయబడును. పొద్దుబాటు వారికి 6 గంటలకు యింతయును.

సోమలు సర్వీసురికార్డు:— ఈపత్రిక శ్రీరంగ మునందు మారముగ నెలకొల్పబడినది. సాంఘిక సేవకు పురికొల్పబడి యే ఈ పత్రిక ద్వారా, ఇట్టి పత్రికలు తిన్నగ నడుపబడు చో, జోమున కెరియేని పేలు చేయగలవు. ఈపత్రిక చిర కాలము నధికంగాక యని కోరెదము.

మ్యూజిసికల్ ఎలెక్షన్లు:— శ్రీరత్నవట్టు ప్రకార మేర్పడిన 21-వ అసెంబ్లీకి లక్షాకు దివిజను కవులకు జరిగి ఎమ్. సి. రాజగోపాలాచార్యులు, ఎఫ్. సి. వి. గాకన, 18-వ అసెంబ్లీకి టెన్ డి: జను కవులకు జరిగినను మోక్షార్థ వేదీ సి బాసకరావు రెడ్డిగారు ఆ కర్మముగా నిలిచెదరు.

మదరాసు ప్రొవిన్షియల్ కాంగ్రెస్ కమిటీ:— కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు నేడు సాయంత్రము 5-15 గంటలకు మహాసభాభవనమున సమావేశ మయ్యెదరు. 17వ తేదీని ఖాళీ ఫీల్డ్ దినుగా నిర్ణయించుట, రాజకీయ విభాగ కమిషన్ ను సమావేశమునకు పురికొల్పించుట, ఆర్మీకి మామనా నియోజకసామగ్రి కార్యకర్తల సేవని చేర్చుట మున్నగునవి కార్యక్రమములది ప్రధానాంశములు.

నియోగిషక్తి:— ఈశక్తిను ఆగష్టు నెలయందే ప్రకటించుటకు ప్రయత్నించినను కత్రికానియము ననుసరించి ప్రభుత్వమువారి యంత్రపును బొందుట యావశ్యకమగుటచేత ఇతర కాల మాసముయొక్క ఇతర ప్రభుత్వమువారు ఉత్తమమైనది. ఈ అట్టబరు నెలఖర్చులోను కత్రిక వెలువడును. దయచేసి ఆలస్యమునకు తీసుకొనెదరు గాక మానేజరు “నియోగి” బృందావం, కీర్తిపాటపాపు, మదరాసు.

“విద్యాభివృద్ధి” అను మాసపత్రిక:— నెల నుల్లూ రావుగారిచే మదనపల్లియందు ప్రచురించబడుచున్నది. మొదటి సంఖ్యయందు కెల్లెగారు వరకలి సంఘములగుర్తి ప్రాసిన వ్యాసము, నెమలిపల్లెగారి రావుగారు గ్రామపంచాయతీ అగుర్తి ప్రాసిన వ్యాసము, ఇంకను మరికొన్ని వ్యాసములు జన సామాన్యమునకు లాభకరముగ నుండగలవు. గ్రామజనులలో ప్రబోధము గలిగించుట, ఈపత్రికయొక్క ముఖ్యోద్దేశము. ఇది జయప్రదముగ నేరవేరుగాక యని కోరుచున్నాము.

గుంటూరు జిల్లా బాలభటసంఘము:— బాల భటోద్యమమునకు మిథ్యాపురిం, యెలవక్ర జమిందారులు శ్రీ శ్రీ రాజా కోటేశ్వరి అప్పారావు బహద్దూరుగారు, శ్రీ శ్రీ రాజా వెంకట్రామయ్య అప్పారావు బహద్దూరుగారు చెరి యేది రూపములు చందాగా సేసంగి. జమిందారు శ్రీ యద్యమమునకు తోడ్పడినగాని యద్యమ వ్యాప్తి గానే రదు. వైజమిందారు లెంతయు వందనీయులు. వారి యాదా ర్థము వ్రాసినయెడల పాతగుంటూరులో “తిక్కనపటాళము”ని యు, ఆగ్రహారమున “చంద్రగుప్తపటాళము”నియు అందరిలో “పటాళము” “సింహపటాళము”నియు, మూడు ప్రామాణ్య బహు లెదలి కార్యము కొన సాగుచున్న యది. అని కార్యదర్శి యగు చట్టి సరసింహారావు గారు వ్రాయుచున్నారు.

విద్యావిధానము:— బర్మా బాప్టిస్టు మిషనరీవారి వార్షిక సభయందు రంగూరు జడ్జను కాలేజీ ప్రెసిడెంటు గిల్బర్టు గారు రుపకర్షించిరి. విద్య చాల అవసరము. రాజ్యాంగ సంస్కరణములు జరిగిన కలహములు కలగకుండుటకు పౌర సత్వభర్త ములను బాగుగా పాఠశాలలలోనే నేర్పవలెన. ప్రజలనియోజనాధికారమును దుర్వినియోగము చేయకుండ వారికి బోధించవలెను. సాధ్యసాధ్యములను గ్రహించు వై పుణ్యమును పాఠశాలలందే కలగజేయవలెను. పరిపాలనా కార్యమును గూడ పాఠశాలలలోనే నేర్పవలెను. పురపాలక సంఘముల పరిపాలనమునందు నైరతు లోపముల కవకాశముండకూడదు. ఆర్థికాభివృద్ధిని గూర్చి గూడ బోధింపవలెను. కేరళను పుస్తకముల లోని విషయములనే నేర్పకద్దలి తగ్గవలెనని ఆశింపబడినది.

హిందు సోషియల్ రిఫారం ఆసోసియేషన్.

నిన్న సాయంత్రము ఆంద్రున్ హాలుందు, హిందు సోషియల్ రిఫారం ఆసోసియేషన్ వారీయాజమాన్యము క్రింద హిందు ఉన్నత పాఠశాలలయందును, కళాశాలలయందును జాతిమత భేదముల గమనింపక బాహరను చేర్చుకొను విషయమై ఆలోచించుటకు ఒక సభ జరిగెను. గా. వి.ఎస్. కర్మగా గ్రామసాధకత్వము వహించి.

శిర్కానము:— రావుబాదరు ఓ. కందసామిశ్రేణి గారి క్రింది శిర్కానముల నుపహించి. “జాతియైక్యతకొరకు హిందు పాఠశాలలయందు జాతిమత భేదముల గమనింపక, హిందువులను మహమ్మదీయులను, క్రైస్తవులను చేర్చుకొనవలెనని యాసభ వారిభిప్రాయమును వ్యక్తం చేసెను. పచ్చయ్యప్ప విద్యాలయముల విషయమై, అదిదాగివిదులు ఇతరవిద్యుత్తులు అందు కర్మ సభ్యులకును ఏర్పాటు చేయవలెను.”

కెల్లెగారు ఈ శిర్కానము నుపహించుచు ఇట్లు పద్య నిందిరి: పాఠశాలలను మూడు తెగలుగా భాగించవచ్చును. ప్రభుత్వ సభ్యుల జరుగునది. ప్రభుత్వ పురస్కారము. ఇతర ఆదాయములవల్లను జరుగునది, ఇతర ఆదాయములవల్ల జరుగునది. ప్రభుత్వపు ధనముతో జరుగు పాఠశాలలందు అన్ని తెగల వారును విద్యనభ్యసించవచ్చును. విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయుల ననుసరించి పాఠశాలలో నుండు నిర్ణయించబడును. ఉపాధ్యాయులు వారి తెగకు చేరిన బాహరను ఆభిమానముతో చూచుచుండెదరు. ఇతర తెగవారు ఆ పాఠశాలలయందు చేరుటకు కష్టమును చూచుచు ఒకవంతు ప్రయత్నింపవచ్చును. కనుక దొరతనమువారి పాఠశాలలయందు సహితము కొన్ని తెగలవారు చేరుటకే ఆధ్యంతరములు గలగుచున్నది. ఇది వరకు ఆటంకములు. ఇతర పాఠశాలలయందు ఇట్టి ఆటంకములు ప్రతిష్టములు. నిన్ను జాతులవారిని పాఠశాలలో చేర్చిన ఇతర బాలు రాపాఠశాలల వద్దకు రావో అను భయము ఇతర పాఠశాలల ప్రధానోపాధ్యాయుల పీడించుచుండును. జనుల సామాన్యముచే హిందూమత పాఠశాలలయందు ధన వ.రులును విద్యార్థులును అనువారి ఆభిప్రాయములను విశదముగ చక్కని పాఠశాలాధికారులు జరుగను. ఉన్నతజాతి వారి విద్యార్థులు, ధనవంతులు అటుట్లు నిన్ను జాతుల బాలముల నిషేధించబడుచున్నారు. ఇట్టి కష్టముల నుండి ముక్కుట, దొరతనమువారిని ప్రత్యేకజాతులవారికి ప్రత్యేక పాఠశాలల నియమించ కొందరు చేరుచున్నారు. జాతియైక్యతను మనము ఆశించినదెల, ఇట్టి సాంఘిక భేదముల పాటింపక అన్ని తెగలవారిని భ్రాతృభావముతో చూడవలెను.

సోమనందరం పిల్లెగారు ఈ శిర్కానమును బలపరచిరి. కె. వి. రంగసామయ్యగారు శిర్కానము వికరముగ నుండుటకై “బాలురు” అనుటకు మాత్రం “(1) ఆదిత్రావిదులు ఇతర నిన్ను జాతుల బాలము (2) క్రైస్తవ మహమ్మదీయ ఇతర మతముల బాలములు” అని మార్పు కొంది. కందసామి శ్రేణి గారు శిర్కానము నట్లు మార్పుకు కంగీకరించిరి. మ. రా. శ్రీ పి. నాగభూషణం వంతులుగారు మరికొందరితో యీ శిర్కానమును బలపరచబడి సభవారిచే అంగీకరింపబడినది. ఆగ్రామసాధకత్వము సభ ముగించుచు పాఠశాలసభావల ఆభిప్రాయవివరముగ నుత్తమ లొంగుటకు వ్యాస సభాసమావారి కధికారము లేదనియు, అట్టి అధికారము వారి కొనగనుటకు తగిన చట్టములకు చేయ దొరతనమువారిని కోరవలెనని.

నోటీసు.— మదరాసు తిరువల్లిక్కేనే ఈశ్వరదాసు లాలాపిడి 34-వ నంబరు ఇంటిలో నివసించుచున్న సానా రంగభావ్యంశ్రేష్ఠి అనే నేను ఇందు మూలకముగా అందజేసి తెలియజేయుడ మేమున గా నేను 1919 సెప్టెంబరు 30-వ తేదీని మా తండ్రిగారి నుండి వీడిపోయినాను. గనుక యింతటి నుండి నేను సానా రామానుజము శ్రేష్ఠిగారి కుటుంబమునందు అవిభక్త కుటుంబికుడను కాను. 1808 ఎస్. రంగభావ్యం శ్రేష్ఠి.

చెన్నపురియందు స్త్రీల ప్రదర్శనము.

స్త్రీల ప్రదర్శనసంఘపు కార్యదర్శి ‘మ్యా ఇండియా’ పత్రికకు పంపిన యాక్రింది బాలుకు ప్రకటనార్థమై పబ్లిసిటీ బిజ్నెసువారు మాకు పంపి:—

అయ్యా, “చెన్నపురియందు స్త్రీల ప్రదర్శనము” అను విషయమై ఈ నెల 7 వ తేదీని మీరు ప్రకటించిన వ్యాసమును : లింగ్ దక్ష శ్రేణిగారు ఆప్యాసముతో చదివి. హిందూస్త్రీల కీ విషయమున ఎంత అధికారమున్నది మున్నగు విషయముల తెలుపవలెనని. మి నెన్ నాకాకర్యముగ గాను మి నెన్ బలబల్లగాను గౌరవ కార్యదర్శిగాగా నియమించబడిరి. విశిష్ట శ్రేణిగారు ఇతర హిందూస్త్రీల సహకారమును వంద పురస్కారముగా అంగీకరించెదరు.

హిందూపద్ధతుల ననుసరించి, హిందూపద్ధతులతో భవనాలంకార మొనర్చి మావలయునని మిరిచ్చిన అభిప్రాయము మిక్కిలి సమంజసము. ఇట్టి ప్రదర్శన విషయమై తగిన ఆలోచన లిచ్చి ఇతర ఏర్పాటు లొంగుట హిందూస్త్రీల పేర్లకు మీరు తెలియజేసిన మిక్కిలి జరిగి వాక్రులగుచును. వీనితో కూడ హిందు వంటకాల అందమని పద్ధతి, కస్తుసామగ్రి, సంగీత వాద్యములు, అలంకారముల వస్తువులు మున్నగువాటిని ప్రదర్శించిన బాగుండును. వంటచేయుటగాని తోటకనిగాని సేవలుచూపిన ప్రదర్శన విషయలని అభిప్రాయమును వ్యక్తం చేసెను.

దొరతనమువారి కర్మదర్శనమున కెల్లె ధనసహాయము నొసగలేదు. అయినను కొన్ని సంస్థలవలను కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు తనవని తలచి ధనసహాయ మొసంగెదరు. ధనసహాయ ప్రసక్తియ నులము కోరువాడు నై నాన్ని అందు ఆర్గనైజ్ కమిటీ ఆధ్యక్షురాలు మి నెన్ ఆజ్ఞాపకానికి పాత్రులవలెను.

ఈవిషయమై సహాయముచేయు హిందుస్త్రీలు విల్లింగ్డ్ పుట్టిగారితో నై నను లేక విల్లింగ్డ్ బిల్లింగ్డ్ నందుండు పుట్టిగారు కార్యదర్శిలైనను బాలు వ్రాయ వ్రాద్దియు. వారికి తగిన సహాయముచేయు కుతూహలమై యున్నాము.

నెల్లూరు నుగుణవిలాస సభవారు

ఈనెల 17-వ తేదీ శుక్రవారం రాత్రి నెల్లూరు పురమందిరమున చిత్రనటీయనాటకమును ప్రదర్శించు య.

(1828)

WANTED.
English Compositors capable and energetic Salary according to qualifications.
Apply to:
The Andhra Patrika Press,
7, Thambu Chetty Street, Madras.

Obtainable from all High Class Stores, Chemists, etc.
SPENCER & CO. LTD.,
Agents, MADRAS

Vitafer Small Tin	2 4 0
" Medium "	3 14 0
" Large "	6 12 0

ఆంధ్ర పత్రిక

1919-వ సం॥ అక్టోబరు నెల 14-వ తేది

మంగళవారము.

స్థానిక స్వపరిపాలనము: భావిస్థితి

అదేమి వింతయోగాని, రూటరు హిందూ దేశమున కవసరముగ ముఖ్యవిషయములను వదలి ప్రజల కవసరములేని స్వల్ప విషయముల ననే కములను తెలుపుచుండుట సర్వసామాన్యము. ఆంగ్లదేశపు పత్రిక లేకుండువరకు, భారతీయులకు విశేషాశ్చర్యము తెలుకడవు. మాంటుఫర్టు నివేదికము స్థానిక స్వపరిపాలనము గూర్చి విశదీకరించి యుండలేదు. 1918 సంవత్సరము 16 వ మే తేదిన ఇండియా ప్రభుత్వము వారు ప్రచురించిన స్థానిక స్వపరిపాలనము గూర్చి తీర్మానము, ఉదారభూయిష్టముగ నుండియుండలేదు. మాంటాగూగారు ఇండియా ప్రభుత్వము వారి సూచనల నంగీకరింపక, గతజాను మాసం తమున, ఆంగ్లదేశములో ప్రబలిన స్థానిక స్వపరిపాలనా విధానమును పరిశీలించుట కొక చిన్న సంఘము నేర్పాటు చేసెను ఈ విషయము రూటరు తంతివార్తలలో నెక్కడను కాన్పించలేదు. తత్సంబంధముగ వివరములను సెంటునిహాలుసింగు గారు కామనవీలు పత్రికకు వ్రాసినది. ఇట్టి సంఘమును నిర్మించుచున్నది, భారతీయుల సభిక సంఖ్యాకులను సభ్యులుగ నియమించినచో దేశమున కెంతయో లాభకరముగ నుండియుండెడిది. స్థానిక స్వపరిపాలనానుభవము గల డి. బి. మోచర్ల రామచంద్రరావు కంతులు, యం. సి. కేల్కారు మొదలగు ప్రముఖులు లండను నగరమునందుండి యే యన్నారు. అయినను, సురేంద్రనాథ బెనర్జీ గారు దక్క, మిగిలిన సభ్యులందరును భారతీయులు కాని వారుగ నుండుట కడుచోద్యముగ నున్నది.

వారిలో నైసను నందరును సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగులు నుండుట మరల ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది. సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగు లింతవరకు స్థానిక స్వపరిపాలనాభివృద్ధివిషయమై అధికోత్సాహము జూపి యుండలేదు. వారినిరంకుశాధికారమునుండి, స్థానిక స్వపరిపాలనాప్రతిష్ఠాపనలను తొలగించి, అవి స్వేచ్ఛగ పెరుగుటకు తగిన యవకాశము నొసగుట యుక్తము. వై సంఘపుసభ్యుల నాయకులను సెంటునిహాలుసింగుగారు ఉదహరించిరి. ఆర్. పి. గ్రహము, బి. సి. ఆలన్, సి. ఎ. క్లార్కు, బి. యఫ్. లమ్మడెను, జి. సి. టర్నరు, జి. జె. సిమ్, జె. ఓ. సెఫ్టను, జె. హెచ్. లిండేగార్లు, సివిలియను సభ్యులు. వీరి సూచనలు, హిందూదేశము చేరి నటుల ప్రచురింపబడెను. ఇవి ఉదారవంతముగ నుండునని విశ్వసించుట కాధారము గన్పడుటలేదు. అయినను, వీరి నివేదికమును త్వరలో ప్రచురించి, ప్రభుత్వమువారు ప్రజాభిప్రాయమును గైకొనుట భావ్యము. తొందరపడి నెట్టిచర్య యవలంబించినను, అనర్థము కలుగును. ఈ సంఘమువారు ఆంగ్లదేశములోని పద్ధతిని పరిశీలించుటకు ఆలు వారములు గడిపి రని తెలియుచున్నది. సురేంద్ర నాథ బెనర్జీగారి సివిల్ విషయముగూర్చి సెంటునిహాలు సింగుగారు ప్రశ్నించిరి. బెనర్జీగారి సూచనలు, ప్రభుత్వము వారిచేతను ప్రజలచేతను యాచించబడదగినవిగ నున్నవి.

ఆంగ్లదేశములోనున్న లోకలు గవర్నమెంటు బోర్డువలె, నొక సంఘమును హిందూదేశమున గూడ స్థాపించుట యవసరమని బెనర్జీగారి యభిప్రాయము. ఈ సంఘము స్థానిక సంఘములకు తగిన సలహా నొసగును, వాటి నన్నిటికిని బంధ మేర్పరుచును. స్థానిక సంఘములందీ లోపున, ప్రజా నియంత్రణసభ్యులు మాత్ర ముండు నటుల ఏర్పాటుల సలుపవలెను. ప్రభుత్వమువారి సంఘములకు తగిన ధనసహాయము జేయించువలెను. ఇందు క్రింద రాష్ట్రపు బడ్జెట్టులో కొంతభాగమును ప్రత్యేకించి యుంచవలెను. లేనిచో, స్థానిక సంఘములు ప్రజలకు విశేషలాభము గలిగింపజాలవు. ఆంగ్లదేశమునందు, ప్రభుత్వమువారు, స్థానిక సంఘములకు ధనమును పుష్కలముగ నిచ్చెదరు. 1870-వ సంవత్సరమునం దాంగ్లదేశమున, నిట్టి గ్రాంటులు 2,000,000 పవరలు గాగ, 1900-వ సంవత్సరమునం దివి 10,000,000 పవరలు లయ్యెను. 1916-వ సంవత్సరమునం దివి, 23,000,000 పవరలు కన్న సభిక మయ్యెనట. సంగ్రామసమయమునందు గూడ ఈ మొత్తములు పెరుగుచునే యుండెను గాని, కొరవడలేదు. క్రయమరీ పాతశాలలనే గాక, సెకండరీ పాతశాలల గూడ స్థానిక సంఘముల వశపరచుట యవసరమని బెనర్జీగారు చెలిపిరి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వములందును, ఇండియా ప్రభుత్వమునందును, సంస్కరణ మావశ్యకమని గ్రహించబడుచుండ, స్థానిక స్వపరిపాలనమున సంస్కరణ మవసరము లేదనుట, అసంబద్ధము. మద్రాసుపురపు మ్యునిసిపలు బిల్లునందు గాని, మద్రాసుమండలముల మ్యునిసిపలు బిల్లు నందుగాని స్థానిక స్వపరిపాలనాభివృద్ధికి తగిన ఏర్పాటులు సూచించబడలేదు. ప్రాతనిరోధము లన్నియు నటులనే నిలచియున్నవి స్థానిక సంఘములకు ధనము పుష్కలముగ లభించుమార్గము సూచించబడలేదు. స్థానిక సంఘములు నిర్వహించవలసిన శాధ్యతలు మాత్రము హెచ్చినవి. హక్కులును, శాధ్యతలును సమానముగ నున్నపుడు గాని, అభివృద్ధికవకాశ ముండదు. అందుచే, మిగిలిన సంస్కరణములతోబాటు, స్థానిక స్వపరిపాలనపు సంస్కరణము గూడ, యీ తరుణమునందే లభించునటుల కృషిసలుపుట భారతీయుల విధియైయున్నది.

నర్సారావుపేట మ్యునిసిపలు సంఘము

ప్రభుత్వమువారి పొగడ్డకు పాత్ర మయ్యెడి స్థానిక స్వపరిపాలనాసంఘములు మిగుల నరుదుగ నుండును. నర్సారావుపేట మ్యునిసిపలు సంఘపరిపాలనము ప్రభుత్వప్రశంసకు పాత్ర మయ్యెను. అధ్యక్షు నెన్నికొను హక్కు 1918-వ సంవత్సరము జూనునెలయందు ప్రసాదించబడెను సెప్టెంబరుమాసమున, అధ్యక్షు లెన్నికొనబడిరి. ఈవత్సరము, పట్టణమును వార్డులుగ విభజించుట కంగీకార మొసగబడెను. మ్యునిసిపలు సంఘపు 1918-19-వ సంవత్సరపు నివేదికము, స్థానిక స్వపరిపాలనాభివృద్ధిని సూచించు చున్నది. 3కి సభలా సంవత్సరమునందు జరిగెను. వాటిలో నొక్కసభ మాత్రము నిర్ణీతసంఖ్య రాక నిలిపివేయబడెను. అంతకు పూర్వమున కన్న, నివేదికవత్సరమున సభలకు హాజరుగ సభ్యుల సంఖ్య హెచ్చెను. సభ్యుల యుత్సాహమున కిది నిదర్శనముగ నున్నది. ఆదాయము పెనుకటివత్సరమున కన్న చాల హెచ్చెను. నివేదికవత్సరమునందు రూ 77,205-6-2 లు రాబడి సమకూరెను. పన్ను లన్నియు దాదాపుగ వసూలు చేయబడెను.

కన్నుల వసూలు జేయుటలో, నిర్బంధపద్ధతులు చాలవర కవలంబించబడలేదు. వారంటు వంటి నపుడు గూడ, ఆస్తి ఎద్దియు వేలమువేయబడలేదు. రోడ్లపై వెచ్చించిన ధనము నివేదిక వత్సరమున తగ్గుదల జూపెను. ప్రభుత్వమువారు సూచించినటుల, పెనుకటి వత్సరమునందు విశేషద్రవ్యము నీవనులకై వెచ్చించి యుంచుటయే ఇంకలకు కారణము. పెద్దరోడ్లు మంచునీటియందున్నను, చిన్నవీధులను బాగుజేయవలయునని, కలెక్టరు గారును ప్రభుత్వమువారును గావించిన హెచ్చరికను, మ్యునిసిపలు సంఘమువారు గమనించుట యుక్తము.

పట్టణమందున్న 13 ఎలిమెంటరీ పాతశాలలలో, మహమ్మదీయపాతశాల యొకటియు, హిందూబాలుర పాతశాలయొకటియు మ్యునిసిపలు సంఘమువారి యధీనమునం దున్నవి. 5-వ ఫారము వరకు బోధించెడి సెకండరీ పాతశాల నొక దానిని, మ్యునిసిపలు సంఘమువారు బాగుగ పరిపాలించుచున్నారు. మ్యునిసిపలు ఎలిమెంటరీ పాతశాలలో, జీతమును వసూలు జేయుటలేదు. పట్టణ పారిశుధ్యము తిన్నగ నున్న దని తెలియుచున్నది. స్కూలుకపు వ్యాధి పెనుకటివత్సరమున తీవ్రముగ వ్యాపింపలేదు. విషజ్వర వ్యాధియు వలన, మరణముల సంఖ్య హెచ్చి, జననముల సంఖ్య దగ్గెను. కట్టణమును పెంచుటకు ఏర్పాటులు పూర్తియయ్యెను. గుంటూరు జిల్లా యందు నివేదిక వత్సరమున ప్లేగు వ్యాధి వ్యాపించినను, నయ్యది నర్సారావుపేటలో జొరకుండుట సంతోషద్రవ్యము. ఇందులకై, తగిన నివారణోపాయములుగూడ నవలంబింపబడెను. “మొత్తముమీద మ్యునిసిపలు సంఘ పరిపాలన సంత్వస్తికరముగ నున్నది” దని ప్రభుత్వమువారు చెలుపుచున్నారు. నర్సారావుపేట మ్యునిసిపలు సంఘము నూతనముగ స్థాపించబడినను, తగిన యభివృద్ధి జూపుచు, ప్రజల స్వపరిపాలనార్హతను చాటుచున్నది.

మద్రాసు రేవు

మద్రాసు పోర్టుట్రస్టు కధ్యక్షులగు గా. ఫర్ ప్రాసెసు స్పీంగుగారు, మద్రాసు రేవు ఇంతవర కెటుల యభివృద్ధి గాంచెనో, తమ నివేదికమునందు వివరించిరి. దానినిబట్టి చూడ, 1908-వ సంవత్సరమువరకును, రేవునందు తగిన సౌకర్యములు లేవనియు, అటుపిమ్మట సర్వరాభివృద్ధి గలిగె ననియు స్పష్టపడ గలదు. ఇందుకు స్పీంగుగారి నిరంతర పరిశ్రమయే ముఖ్యకారణమని అంగీకరింపక తప్పదు. ప్రభుత్వము వారు స్పీంగుగారి సేవను ప్రశంసించుట, ఎంతయు నుతిపాత్రము. నివేదికాంతమున, అరవ కూలీల విధేయతను, పారిశ్రామిక శాంతిని భంగము కలిగించెడి వారు, చెడగొట్టుకుండ నుండురు గాక యనియు, బయటివారల లేనిపోని జోక్యమునుండి, కూలీలు సురక్షితముగ నుండురు గాక యనియు, స్పీంగుగారు గోరుచున్నారు. వీరి మనమును, లేబరుసంఘపు నిర్మాణము వ్యాకుల పరచుచున్నటుల, గన్పట్టుచున్నది. కాని, లేబరు సంఘములు కూలీల హక్కులను సంగ్రహించును గాని, అల్లరులకు కారణముగ నుండవని, వీరు గ్రహించవలసియున్నది. దేశకాల పరిస్థితులకనుగుణ్యముగ, మద్రాసు పోర్టుట్రస్టు వారు వర్తించుచో, నెట్టి యనర్థములు వాటిల్ల నేరవని, స్పీంగు గారు గుండె బెదురుతీరి యుండవచ్చును.

మద్రాసు రాజధాని సంఘ సమావేశము

ఈరోజు లాడు గోవిందదాసుగారి యధ్యక్షత క్రింద కూడిన సి సమావేశము మిగుల జయ ప్రదముగ ముగిసినది. జన్మస్వతంత్ర్య రక్షణము గూర్చియు, దీర్ఘ కాంగ్రెసు తీర్మానముల గూర్చియు, వంజాబు జేతనీ కిలాఫాతు మొదలగు విషయముల గూర్చియు, ప్రజాభిప్రాయమున కనుగుణ్యముగు తీర్మానములు గావించబడుట సంఘమునకు కారణముగచున్నది. అత్యల్ప సంఖ్యాకులగు వా రెవరో దప్పు, మిగిలిన బ్రాహ్మణేతర సంఘములయు స్వపరిపాలనము నభిలషించుచు, కాంగ్రెసుపక్షము బూనుచున్నదని, ఈ సభ వ్యక్తము జేయుచున్నది. బ్రాహ్మణేతరులు సంస్కరణములకు విముఖులని దలచువా రిక నయినను, లేమ భ్రమను విడనాడుట యుక్తము.

ప్రభుత్వ పరీక్షలు

కా. ఆర్. తిలక్ హెచ్చు, ఎస్. ఏ., గారు ప్రభుత్వ పరీక్షల కమిషనరు వదిలి సభ్యునియైన తరువాత ప్రకటించబడిన మొదటి (1918-19-వ సంవత్సరపు) కార్యనిర్వహణ విశేషాంశముల వెల్లడగుట. ఉన్నత పాఠశాలలోని చివర వుండి సంస్కృతక కావాలలో ప్రవేశపగోరు నభ్యర్థులకు పరీక్షించు నిమిత్తము ప్రభుత్వమువారు నియమించిన పరీక్షకుల బోర్డును కూడ కమిషనరు గారి కార్యదర్శియే కార్యదర్శిగ వనిచూచెను. ఈ పరీక్ష కూడ కమిషనరు గారి యాజమాన్యము క్రిందనే జరుగుటకును మొదటి పరీక్ష 1919-వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ లో జరుగుటకును తీర్మానింపబడినది. యూరపి యన్ పాఠశాలల వివిధ పరీక్షలు యథాప్రకారము ఈ కార్యాలయములననే నిర్వహించబడినవి. ఈ నిరీక్షలో విషయములు వివరింపబడక పో యు నను, 'యూరపి యన్ పాఠశాలల పరీక్షలపై ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. బోర్డు కార్యక్రమముకూడ ఈ కార్యాలయమువారివలననే నెరవేర్చబడుచుండుట క్రొత్త విషయము కాదు. కార్యాలయోద్యోగుల పనియే. తమకు గల మెప్పుక తమ కార్యనిర్వహణ కాలపరిమితి సమాప్తమగు సమయమున గ్రంథస్థము గావించగోరుచున్నా మనియు ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. పరీక్షల వివిధ కార్యములను సక్రమముగా నకాలమునకు నిర్వహించుటలో కార్యాలయోద్యోగులందఱ నభ్యంతర క్రోధపరీయ లనియు బోధపాడు తీర్మానించి. అన్ని పరీక్షలను రాజధానియందలి వివిధ భాగాలలోను జరుపబడెను. సాంకేతిక పరీక్షలు స్వదేశ సంస్థానములలో కూడ జరుపబడెను. మెట్రిక్యులేషను పరీక్షలలో అప్పర్ సెకండరీ పరీక్ష లో నొక పి పో యి సెకండరీ గ్రేడ్డు (మొదలునునకు పొదలించు యాపాధ్యాయుల యాజమాన్యము నిమిత్తము ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. బోర్డువారిచే గావించబడుచున్న ప్రత్యేక పరీక్షకు ఈ సంవత్సరము 71 మంది యభ్యర్థులు దరఖాస్తులు వదిరి. 67 మంది హాజరయిరి. ఇం దొక యభ్యర్థి శ్రీ. ఇంతకును ఈ పరీక్షలో సెకండు కృతార్థత నందినదియు నిరీక్షవలన తెలిసిరావలెను. విద్యావ్యాప్తియే ప్రభావోద్దేశమైనచో ఈ ప్రత్యేక పరీక్షను ఉపాధ్యాయులు కాని యభ్యర్థుల కేల కర్తవ్యతయేరా దని ముయోకసాది హెచ్చరించుట యభ్యర్థులకు తోచుచున్నది. సాంకేతిక పరీక్షల సందర్భమున చాల మాన్యుల జరిగినవి. మెకానిక్ ఇంజనీరింగు వుడే కుర్చుగు నివయములలో పరీక్షలకు మాని స్కూల్ లీడింగ్ నర్సి ఫి కె టు ప ధ్ధ తిన వ ల ం తి ం చుటకు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించి. కాని, యిప్పటి యేర్పాటు ప్రకారము చరీకేడి విద్యార్థుల యానుకూల్యముకొరకు ఈ సాంకేతిక పరీక్షలు మరి రెండు సంవత్సరముల జరపుటకు నిర్ణయింపబడినది. ఫిట్టర్స్ వర్కు క్యాబినెట్ మేకింగు బ్లాక్ స్టీల్స్ వర్కు క్యాబినెట్ లిద్దింగు మెటల్ వర్కు పరీక్షలకు బతులుగా, ఇండస్ట్రియల్ స్కూలు నూపరింపెండెంబు స్కూల్ లీడింగ్ నర్సి ఫి కె టు లిచ్చుటకును అనుసరమైన పునః పరీక్ష గావించి ఇండస్ట్రియల్ స్కూల్స్ యివన్నెయరు కూడ ఆ సర్టిఫికేటులలో చేరాలని చేయుటకును తీర్మానింప బడినది. మెసిన్ క్ క్లబ్స్ గ్రూప్ నర్సి ఫి కె టు ప రీ క్ష లో ఫి ట్టర్స్ వర్కు కూడ నొక ప రీ

క్షయ్యెను. ఈ పరీక్షలో కృతార్థులైన యభ్యర్థులు ఫిట్టర్స్ వర్కు స్కూలు లీడింగు సర్టిఫికేటును గాని ఒక సంవత్సరము ఏ యింజనీయర్ (ఫిట్టర్స్) వర్కు పాపులార్ కృత్తికరము గా పనిచేసేటట్లు సర్టిఫికేటు గాని దాఖలు చేయు నెడల గ్రూపు సర్టిఫికేటున కర్హులగుదురు. మొదట సాంకేతి ఇంజనీరింగు పరీక్షలో కర్తృులైనవారికి కొన్ని నిబంధనలకు లోబడి హాట్టన్ బంగారు మెడి పరీక్షములను ఇచ్చుట కంగీకరింపబడినది. బంగారు పరీక్ష ముందడ భూనయ్య కియ్యబడినది. మెడికల్ యం కర్నూరు బొరక లేదు మదరాసు మ్యాజిక్ అసోసి యేషనువారి మెడికల్ కమిషనుకు పాత్రులు లభింప లేదు. ప్రాథమిక సంగీత పరీక్షలో మొద యభ్యర్థియే భస్మక గాంచెను. సాంకేతిక పరీక్షల 69 స్థలములలో జరుగెను. విడి యభ్యర్థులు అద్యాన్సుడ్ గ్రేసునకు 540, ఇంజనీర్ యేషనుకు 8,840, ఎలిమెంటరీ 6,883 మొత్తము 10,439 మంది దరఖాస్తు లంపి. నల్లపల్లె క్యాండిడేట్లు మొత్తము 12,493, మందిలో 5,672 మంది కృతార్థులైరి. మాను తరగతులలో కృతార్థులైన వారి సంఖ్య గత సంవత్సర పరీక్షలకు లక్షలకు పై నధికము. ఈ యభ్యర్థులలో అద్యాన్సుడు గ్రేసునకు 7, ఇంజనీర్ యేషనుకు 97, ఎలిమెంటరీ 887 మంది శ్రీ. పి.లో వరుసగా 6 రు, 84 రు, 284 రు కృతార్థులైరి. ఒక యెలిమెంటరీ గ్రేసు విద్యార్థిని పోక్తికల్ తెలిగిఫీలో కృతార్థ యయ్యెను అద్యాన్సుడు గ్రేసు విద్యార్థి కలలో 6 రు కట్టుకుక చదివెరి. విశేషించి తక్కిన రెండు తరగతుల విద్యార్థులును ద్రావిడుగులేర్పిరి. సాంకేతిక పరీక్షలందు దీర్ఘముల పొందిన 19 మందిలో 14 మంది కామెన్సుకు చదివెరి. 190 గ్రూపు సర్టిఫికేటులలో 1 ఎల్.టి.లో ఇంజనీరింగునకును 2 తెలర్ (వెన్ పిండింగు) నకును సంబంధించినవి. ఈ పరీక్షలకు లబ్ధి పాత్రామిళ విద్యా వ్యాప్తి నిరత్యాచారముగా నున్న దినుటకు సందియములేదు. నల్లపల్లెను మెడికల్ డిపార్టు మెంటుకు సంబంధించిన పరీక్షలు 28 స్థలములలో జరిగినవి. సివిల్ మెడికల్ విద్యార్థులు 100 మంది కామెన్సుకుండిరి. 420 మంది యభ్యర్థులు వచ్చిరి. ఇండియన్ మిలిటరీ విద్యార్థులు 10 మంది కామెన్సుకుండిరి. 69 మంది యభ్యర్థులు వచ్చిరి. ఈ యభ్యర్థుల పరీక్షలకు వచ్చిన యభ్యర్థులకు చాలవరకు ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. హాల్స్ లో నుడరాను బర్మా నుబిస్ట్రెటు నల్లకు గ్రేసు విద్యార్థులకు అవశ్యక లేకపోవుటచే పరీక్షయే జరగలేదు. స్పెషల్ టెస్టు పరీక్షకు సంబంధించి చాల మాన్యులు జరిగినవి. ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. హాల్స్ లు కొలది నిబంధనలకు లోబడి ఏ స్పెషల్ టెస్టు పరీక్ష నైనను పోవచ్చును. ప్రిన్సిపల్ టెస్టు స్పెషల్ టెస్టులనుండి తొలగింప బడినది. రెవిన్యూ టెస్టు క్రిమినల్ జ్యూడిషియల్ టెస్టు ప్రొసెక్యూషన్ టెస్టులకు సంబంధించి హైకోర్టులో గ్రేడ్డు తొలగింపబడినది. ప్రొసెక్యూషన్ టెస్టులో మాన్యుల మొత్తము పరీక్ష జరగజే గుర్పాటు 1919-20-వ సంవత్సర ములలోకి వచ్చును. ఏ టెను పరీక్షలో నైనను సరే అభ్యర్థులు గ్రంథసమములతో క్రోల్లకు జవాబు వ్రాయవచ్చును. రెవిన్యూ టెస్టు పరీక్ష పరీక్షలు 6 నుండి 4 గా తగ్గించబడినవి. సివిల్ జ్యూడిషియల్ టెస్టు పరీక్షలలోను 6 నుండి 8 గా తగ్గించబడినది. కాని, యీ మాన్యు 1919-20 వ సంవత్సర ములలోనికే వచ్చును. ఇట్టి యువార సంస్కరణముల సాధారణ విద్యావ్యాప్తిలో నేల గావించరానో తెలియజున్నది. ఈ యత్యంత ప్రశంస న లుండెనిండు. స్పెషల్ టెస్టు పరీక్షలు 24 స్థలములలో జేయబడినవి. 2,856 మంది దరఖాస్తు లంపి. 1977 మంది హాజరైరి. 1,128 మంది యుక్తియు లైరి. మొత్తమువారిద ఫలితములు గత సంవత్సరములకంటె నెక్కుమగ నున్న ను మొత్తము దరఖాస్తుల సంఖ్య యి హాజరైనవారి సంఖ్యయు చాల తగ్గివె. రెవిన్యూ టెస్టులో తప్పిపోయినవారి సంఖ్య మిక్కిలి యెక్కువ. ఈ సంవత్సర మీ కార్యాలయమునకు రూ 1,98,581 లు ఆదాయ; రూ 1,80,068 లు వ్యయము. ఇందుమించు రూ 185,00 లు లాభము. గత సంవత్సరపు టా యత్యయములతో పోల్చి చూచునెడల ఈ సంవత్సర మాయము తగ్గుటయు వ్యయము హెచ్చుటయు నున్నవనియు, కారణము చూగవచ్చును. ఈ విషయములందలండు. సంవత్సర మాయలాం రియు విశేష బాధ్యతల నిరంతర కార్య భార నిర్వహణమునందు మెప్పు గావించ కార్యాలయ కార్యదర్శి. కె. పాట్టెగారును మేనేజరు రావు సాహెబు ఆర్. కృష్ణ రావు భాండ్లెగారును ప్రత్యేక ప్రశంసా పాత్రు లటకును సందియము లేదు. ఇక ముందు వచ్చెడి నిరీక్ష యొను పారిశ్రామిక విద్యావ్యాప్తిని నూపింపగలరు నెడల సంతోషించుట కన్యత యవకాశము కలుగగలదు.

వృత్తాంతములు

దర్బారు:— 27-9-19-వ తేదీ టిప్పూ మహారాజు గారు ఆగ్రలే రాజయిరియన దర్బారుచేసి వివరముల నొసగెరి.

మొయిస్తీయకు:— గత నెల 18-వ తేదీ టిప్పూ ప్రయాణికులను తీసుకొని నెల్లూరు అను స్తీయకు యా నెల 18 వ తేదీ వుడయనకు బొంబాయికి వచ్చినెరి.

కుపాన దెబ్బ:— బర్మాకుండి కలకత్తాకు కలకత్తా కొని బయలుదేరిన తెలుగు ఓడకు కుపాన దెబ్బ తగిలినది గాని ప్రాణనష్టము కలుగలేదు. దాని కలకత్తాకు లాగుకొని వచ్చిరి.

ఉత్సాహులకు బలములు:— బర్మాలోని ప్రావిన్సియలు అఫీసులకును, పోలీసు కాలనీని కార్యనిర్వహణోద్యోగులకును ధర తక్కువగు నుండుటచే నెలకు రు 1-8-8 లు మొదలుకొని రు 8-12-0 ల వరకును బలము లిచ్చెదరు.

ఒరియంటలు కాన్ఫరెన్సు:— భూవారీ సభకు రి, 7, వ తేదీలకు ఒరియంటలు కాన్ఫరెన్సు జరుగును. బంగారములలోని ఏషియాటిక్ సొసైటీవారు, కలకత్తా యూనివర్సిటీవారు ఆసరలిసి దాక్తర ఏషియాటిక్ గాని తమ క్రతిని ధిక నియమించిరి. వారు సభకు దూడయెదరు.

టెనూరి సంస్థానాధీశుని కట్టాభిషేకము:— టెనూరి సంస్థానాధీశుని కట్టాభిషేకము 4-వ తేదీని జరిగెను. వాసేతరాజుచే ద్రమపీ. సంస్థానమువారి యుద్ధములో చేసిన సేవకు గురించి వింధాను గారు క్లాఫుంకి రాజాగారు మొదల పాటెయియారంగమునకు కెల్లెదలచినది నుడిచిరి. రాజాగారి కెత్తెన లివదము నిచ్చిరి. రాజాగారు తమభూస్వతుల వరిసే సంస్థానముల పాలించెదమని సమాధానము చెప్పిరి.

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయపు నైపుశాస్సలయ:— దాక్తర ప్రశేంద్రసీ గారు మైసూరు విశ్వవిద్యాలయపు నైపుశాస్సలయ పదవిని స్వీకరింపండున వారికి బయలుగ సేవకుకి నెవరిండుమించెదరో యి అనుకొనుచున్నారు. బొంబయి ప్రాంతమందలి భారతీయ బోనిని గాని విశేష యన ప డితు నొకనినిగాని ఆయెట నియమింపవచ్చునె చెప్పుకొనుచున్నారు.

నిన్నరాత్రి కలకత్తాలో పోర్టు కమిషనరు అండువోట నారక గృహము దగ్గర భయము గలిగెను. భూస్థుడేముల నుండి వచ్చు జన్తువుల యుటిలో నిలచాచేయుటకు యుడెడిది. అన్ని ప్రమాదము గలుగునట్టికి దానింద సామగ్రి యుండెను. నాలుగైదు గంటలలో నిష్కంఠము వార్చి వేయబడినది. దానిలో కొన్ని నిష్కంఠులై యు భూగ్రిగ నశించెను. నల్ల మంతయునునో తెలియదు. వస్తువు లన్నియు నుడ ఇన్స్పెక్టర్ జేయబడినెరి.

రైల్వేవారి సమావేశము:— ఈ నెల 18 వ తేదీని నెల్లూరు నీరధ ప్రారంభమైనది. ము. మార్చెను, ము. అండ్ల్యూ గార్లును రైల్వేవోర్డు సభ్యులును సభకు వచ్చిరి సభాభ్యర్థులకు కామరకు గాను మొదట నుకన్యసిందిరి పిచ్చుట బార్చెనుగా యన స్వసిండుచు యుద్ధసమయమున రైల్వేవారు చేసినవని గూర్చివారే ప్రకటించబడియున్నది. ఇది ఆత్మ ప్రశంసయే యగు నెగాని యిపు డెది అవసరము. లేవన్న ప్రజలకు తెలియదు గాన నల్లు ప్రకటించుట అవసరము రాజప్రతినిధిగారు నుడ నుడిచిరి తెలిపి.

క్రొత్త రెయిన్సు:— బొంబాయికుండి బయలుదేరినట్టి యె, బయటికుండి బొంబాయికి వచ్చునట్టియు స్తీయకులలోని బాటపారుల సౌకర్యార్థము తపాలాచెలామడికిని బల్లార్డు పియకుండి కలకత్తా, మదరాసు, లక్నో, లాహారులకు నాలుగు క్రొత్త రెయిన్సు వేయబడె. క్రతి కేనివారము నిది బయలుదేరుచుండును. పిటన్నిటిలో మొదటి తరగతి పెట్టెలు విశేషముగ నుండును. ఉత్తరమున పెట్టె యొక్కొట్టి యుండును. యూరపునుండి జచ్చువారు కది మనాభ్యాగ్రముగనుండగలరు. నవంబరు నెలలో మొట్టమొదట వచ్చు స్తీయ ప్రయాణికు లీండ్లలో ప్రయాణము చేయగలరు. ప్రయాణికుల నీ స్పెషలు రెయిన్స్ కంపుట్లు పి. అండు ఒకంపెనీ వారిలో ఏర్పాటు లొనరింపబడినది ఈయేర్పాటుల గన్నిటికిని చాల వరకు తపాలా కంప్లికేషనుల డైరెక్టు జనరలు గారే కారణము

ఆగ్రానగారి సాక్ష్యము.

తేను యిష్టానారము వానిని మార్పుటకు వీలందగలను. కా
వున వారివారి యభిప్రాయములను బట్టి వానిని మార్పుట కన
కాకను అందరింద చేయవలయును. నియోజకాధికార ని
ష్ఠతకు సంఘమువారి నిష్టానుగుణము లేదు. లోకములు కనిపిం
చుచున్నవి. వాత శ్రీలకు నియోజకాధికార మిచ్చులేక.
చేవాభిప్రాయము కలిగియున్న ప్రజాభిప్రాయమునుబట్టి వ్యవ
హార నిష్ఠతనుచేయు అధికారమును వారియ్యలేదు. ప్రస్తుత
దశయందు బాధ కలిగివాభిప్రాయమునుబట్టి క్రొవచోక నిష్ఠత
మును చేయుట కనో యొకపద్ధతిని కల్పించుటవలయును.

నివాస నిర్మింధము

బొంబయి కావనంధ మండలి సభ్యులగు ఆరంబియి
లి. ఎస్. కామేశ్వరయ్య నియోజకాధికారి నిర్ణయ సంఘము
నా చేర్చబడిన విహార నిర్బంధమును గుఱించి ఆక్షేపించుచు
నొక తపలికను నడుపించిరి. పాతాబు, బొంబయి మధ్య పర
జాతలను ఒప్పగింపులను గాని గాని గాని గాని గాని గాని
జక గణములకు పరిమితులుగా వేశ్యలదియనాడు ఆయానియో
జక గణములనుండి కాపురముండితలయను నని నియోజకాధి
కారి నిర్ణయ సంఘములారు నూచించియుండిరి. బంగారము,
చెన్నులై కావన సభ్యులకు లేని యీ నిర్బంధము ముఖ్యముగా
బొంబయికి మాత్ర మిక్కడగ నుండిన యెవల సభ్యులకు
మిక్కిలగ నుండును. నియోజకత్వము ప్రతినిధులను నియో
జించుబయించు అధికమైన స్వేచ్ఛకు కలిగియుండుట కిది
అధ్యంతరముగ నుండగలదు

సర్ మృరేహమికు గారు.

శేషు శక్త మత్రేహమిత గాదు మౌన సాక్ష్య మిచ్చిరి.
 వారి సాక్ష్యము విషయమై వచ్చిన కంటివార్తలో ప్రారంభ
 ముందు కొన్ని సంకతులు తెలుపబడలేదు. కంటివార్తలో
 తెలిసి నంతవరకును సంకతులకు బ్రాహ్మణియగున్నాము.
 కరికాలనా నైపుణ్యము భారతీయులకు వ్యవధిమండు
 బేయటయే సంస్కరణముల సంకల్పము. వారిక్రామిక
 విజృంభణమువలన మౌన నాధికారమును భారత
 ముద్రులకు వొప్పగించుటకు ముందు గతం
 తియో పదిని జయపలసి యున్నది. ద్వంద్వ కరికాలనా వి
 భావముకంటె ముత్రయ విభావమును నిర్ణయించుట కష్టమని
 హమిత గాదు నుచిరి. క్రతుకుము భారత ప్రభుత్వమువలన
 క్రమశాస్త్రకాథలు శిష్టికు మౌనను బ్రాహ్మణేతరులకు ము
 త్కుగత ప్రాతినిధ్య మిచ్చుటకు మును. కావనసభలందు బ్రాహ్మ
 ణ ప్రతినిధులనుంట్లును తస్యోపవలయును నిచ్చుకాతులవారి
 కుత్కువరుండి ప్రతి ధులనా ప్రసాదింపవలయును. వాప్రతిని
 ధులనా క్రభుత్వమువారు నిర్ణయింపవలయును. వియోజనాధికార
 వలనను చక్కగ వివియోగించుటకు ప్రజల కింత త్వరలో సా
 ధ్యముకాదు. బ్రాహ్మణేతరులకు క్రభుత్వమువందు విశ్వాసము
 తొలగిపోయి క్రభుత్వమువారు శత్రువువందు కాంతిని కానాడుట
 కష్టము. విల్లువలన భారతీయులకు సంకుష్టితముగదని హమిత
 గారి యభిప్రాయము. సంస్కరణములు ప్రజేత చెట్టిక వెలక
 పదివైక సంకేతముల లోతుగ నే విధమైన యాయును చేయ
 మాడక.

ఇండియా సైనికోద్యోగాలు.

అందఱు, జట్టోబరు 11:—జబ్బుపడి గాని యాధ్యతులతో
దెబ్బకొలిగి గాని యాధ్యతులకు మఱమోగింపకున్న వైకొద్దో
గుణ శూన్యులకేములతో నీవింప పనులకు గాని కొంత మిలిపిరి
వనియు కక్కినది నీవింపవనియు గలనీయందు ఉద్దోగముల
కు గాని కిరభాస్తుల నంపకయ్యవని మాంబేకు గారు ప్రకటిం
చిరి. వైవివరించినది యుద్దోగముల పెక్కుమందితో నుత్తర
ప్రద్యోత్తములు జరుపబడినవి గాని కొంతయంది మత్తరము
అందఱు, పోవు నీయో యు యుద్దోగమునను ప్రకటన చేయ
బడిక.

उत्तर

రుష్కా జర్నను సైన్యములు

[illegible]

కారణి సధికారము లేదనియు మిత్రమునదివా కుత్సనవునిమ్ము
మాత్రముననే శ్రుతిక్యవారము వారి నవటినుండి రప్పించు
బాలనియు నతడు చెప్పెను.

మిత్రమందలికి లేఖ నంపుట.

బెన్నెన కంత్రివార్త ఇట్లు తెలియబరచుచున్నది. అట్టి
 బరు తిర తేదీని ముఖవర్గమును విశ్రయందలి క్రమనిధులకు
 కన్నలు బెక్కుంటుగా రోగి శ్రమిచ్చి. దానియొ డిట్లున్నది.
 పశ్చిమనామరాష్ట్రము లందలి వైశ్యములకు నానుటద నకు
 టవలన ఆదేశము నాగ్రముచుకొనియుండి జర్మకునే నాను
 లతో నేను కొన్ని యువందీకల గానించుకొంటిని. ఆయువం
 బడికల ప్రకారము వారు క్రమక్రమమున జర్మనీ కే గు ట
 కంగీకరించి. ఇట్టి యే ర్పాటులు జరుగుచుండగా
 బ్రిటిషు ఎంఫోయరు వైశ్యములు, తిలక ప్రదేశములలో
 ప్రవేశించి జర్మకు వైశ్యులకాసనే ఆయా ప్రదేశములందు
 బడిన నానైపుల నెరించి. అందువేరే బోలైనియుల నడచుట
 కుమారుల నుండు క్రాత్రమార్గులనే ననుసరింప వలసి
 వచ్చెను. నాదేశములతో మిక్రమందలి నా రొసరించుకొనిన
 2 యెంబడికల ప్రకారము వారు నాకీగ్నటిలో నహాయము జేసె
 దనని నేను తిలచుచున్నాను. కర్మకు బెక్కుంటెట్టుగాను
 బోలైనియుల పాలబడకుండ రిస్తా నరిహద్దు రాష్ట్రముల
 గానానుటలో జర్మకు నైపులముఖ్యులును నహాయము
 నొసరించి గావున జర్మకు ప్రభుత్వమువారికి తమ చాల
 క్షోభలుని వారి కోరికలు నందిరి.

కర్నూలు బెర్హండ్జుగారి ప్రకటనము.

కోవకుమార్, అక్టోబరు 11:— రీగా సంక్షేమ-
కోర్కెలను మాట్లాడేముఖ్యమంత్రిగారిని తనము తాను గవర్న-
రు జనరలు చిరును వసించే ననియు కర్నూలు జ్యోతిర్లింగము
గారు పోజించిరి.

రుష్కా రంగమూలం

సిద్ధు, ఆక్టోబరు 18-న రంగారంగవల స్థితిని సూచి
అసోసియేట్ టెడ్ గ్రూపు వారి కవచంపై తీవ్ర తేదీ వీడింది.
కొత్తచార్ల బీబీబిడిన.- దక్షిణరంగారంగ జనరలు దేవి
కిక సేనాని పురోగమనతతి కృత్రికతని కొనసాగు చున్నది.
ఇప్పుడాకిని మైత్రులు ఒకరినొకరు 25 మైళ్ళూరమందున్న
వి. ఇంకను తూర్పున నడుచు పోరాడట్లు చుట్టూనేరెయి. అది
వైవిధ్యములు చాల ప్రాముఖ్యమైనది. ఈ ప్రదేశము
లందరకు 10,000 మంది ఖయ్యులను 11 తుపాకులను, 50 మర
ఫేరంగులను, ఒక సాముగళకటనును మరొక సాముగిని
పట్టుకొని తూర్పురంగారంగమంటకు పోవడ సేనాని
మైత్రులు ముందు కరుచున్నవి.

మొదట సాక్షాత్తున వెళ్ళినాలో నొక క్రతి విప్లవో
ద్యమమో బయట జేరెను. ఆయన కొంతమంది సేవ్య గాంధ్రు
ఆయన ఫలముల బూని సోవియట్టు క్రమక్రమము తొలగించి.
వారికి ట్రాష్కేంగా దిగి నేనుచున్నాను. క్రాత్కాలిక క్రమ
క్రమ సేవన విస్తరింప ప్రకటింపు బడెను. రెడ్లు గార్డులు వెళ్ళు
మంది వారిలో జేరుచున్నాడు.

రష్యా యుద్ధము.

అందఱు, అష్టోదయ 8:—దేవుని నేన పరజుట 25 మైళ్ల దూరమునందున్నది. వాఁడెల్ల కట్టణమును వారు చూట్టి దించిరి. అవట 10 వేల ముని 11 ఫింగరులను 50 ముఁఫిరంగులను ఒక సాయుధకేటమును యితర సాయుగులను వారు పుటకొనిన.

తూర్పు రహస్యము అర్థము కోల్పోకు సేన ముందుకు
పోవుమన్నది. కురుక్షేత్రమున రైతులు తిరుగబడి ప్రభుత్వ
ప్రభుత్వము చేర్చుచు బోల్చి విడు ప్రభుత్వము తోనే వేసి,
బోల్చి విడు సెవియుగాక రైతులతో చేరుచున్నాడు.

రీగాను త్పజించుట.

ప్రాజ్ఞాపతి, అక్టోబరు 11:— ఎస్తానియావారిటుల ప్రకటించిరి లెట్టందు ప్రభుత్వమువారు రీగాను వదలిపెట్టి రూ. డెను పోటుపట్టజనునకు వల్లిపోయి". ద్వీవాదిని చాటి లెట్టందు వైదికులు వెంకటసుమరలిరి. వారు సదికద్దమాగనుండిన కుంఠెవలకు భవ్యసముచేసి వాని మొగలయి నిజుకంటి యుద్దమాచేయుచున్నారు. ఉభయముల సెలవిమీద నొకరు కతఘ్నులు ప్రేక్షకీనుచున్నారు. జర్మనులు రీగాపట్టజనుమీద కోఘ్నులను ప్రయోగించుచున్నారు. చిహనములుకూడ భాంబులు వేయుచున్నది.

భాండాగారమునందు జరిగిన గ్రామములోని గ్రామము గాని
 బడిది. క్రియార్థమున ఆముచ్చేదవేత్తలను ఆకొండి రామయ్య
 గారి అధిపత్యమున నభిలషించినది. ముఖము 50 చుండి
 సమాజమున, మొదటి దినమున వేదముల రామయ్య
 గారు వేదములయొక్క ప్రాముఖ్యమును గురించియు, పా
 లకు వేదములయొక్క రామయ్యగారు సంస్కృత భాషను
 గురించియు, రెండవనాడు క్రియార్థము ఆకొండి రామయ్య
 గారు ఆముచ్చేదమును గురించియు మాధవనాడు ఆకొండి
 రామయ్యగారు స్వామ్యార్థమున ప్రాముఖ్యమును
 గురించియు ఉపన్యసించిరి. మూడు రోజులును ఆగ్రాసనాధి
 పతిగారి సాంఘిక నీతివిషయములయిన అంత్యోపశ్చయముల
 తోనభిలషించినది. మూడవనాడు మా
 గ్రామమునందు సంస్కృత పాఠశాలాధిపత్యములగు బాలబాలిక
 లను కలిపించినది. ఉత్తీర్ణులయిన 25 గురికి ఛాండి మొడి
 తో చేయబడిన పతకములు బహుమతి లిచ్చబడినది. ద్వార
 కనాడు వీధిలను ఆగ్రాసనాధిపతి చేయబడినది—వేంకటరావు.

మంచి తరుణము! [1761

ఈ ధరలు ఏడుదినములవఱకు యుండును.

మాత్రము మొత్తము నిలువదున్నందున ధరలన్నింటి విక్రయించుట నిషేధించి. ఎన్నియింటి వస్తులు కావలయుననినను

దొడకును. 6 దినముల కలర వస్తులు కలవు. కలర వస్తు 1-కి 1-12-0, కేంద్రేక్ చీటి వస్తు 1-కి 1-12-0 కాకి కార్ వస్తు 1-కి 1-12-0. అమావచాబాదు ధోవతి 6 మూరలు పాడుగు 8 మూరలు వెడల్పు వెల 2-12-0.

వస్తు 1-కి విడి చార్జి 0-4-0; 8 కొనిన పోటీకి ఇవనాను. చిరునామ: కొర్రాట్టు పట్టుజువీలి వ్యాపారులు, 272 మెంటుస్ట్రీటు, మెంటుస్ట్రీంగు పోస్టు, మద్రాసు.

వాతావరణ నితి

1919 సం. అక్టోబరు నెల: 14-వ తేది మంగళవారము.

కల్పా మార్పు వివరములు	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో
గోపాలపురం	91.9	79.0	...	86.91	85.41
విశాఖపట్టణము	86.1	78.8	...	26.54	27.27
కాకినాడ	85.8	76.8	0.10	26.78	26.42
మచిలీపట్నం	87.8	77.7	0.44	88.85	27.97
మంగళూరు	88.2	75.0	0.98	15.15	26.96
తెలంగా	88.2	76.5	0.12	15.98	14.28
మద్రాసు	87.9	75.5	0.27	21.21	21.14
మైసూరు	85.0	71.2	...	30.24	27.86
అనంతపురం	90.1	78.7	1.61	81.45	24.07
బళ్లారి	89.5	74.6	0.10	16.85	15.76
కర్నూలు	89.6	75.0	...	18.84	22.74
కడప	86.8	75.8	0.89	26.84	28.28
తెంగళూరు	85.1	65.0	2.02	32.57	28.78
తెలూరు	90.4	78.2	0.12	25.27	27.89
శ్రీశైలము	95.6	71.2	1.89	32.40	30.89
కోయంబటూరు	94.1	74.0	...	8.09	12.19

వాయుభారము కొంచెము హెచ్చినది. వాయువు తీరమున కొంచెము కల్గినది. వాయు స్తంభము తీరము. వాయు ప్రచారములు సంకుచములు. సర్పారులలో వాయువులు తీరమునకుగా వీచుచున్నవి. మద్రాసు తీరమునకు దత్త మండలములలోను దక్షిణాగ్రమునకు తక్కువ, తక్కిన స్థలములలో ఉష్ణ స్థితి హెచ్చినది. సర్పారులలోను తీర ప్ర మద్రాసు తీరమునకు మలబారు తీరమునకు దత్తమండలములలోను తక్కువ, తక్కిన స్థలములలో ఉష్ణ స్థితి హెచ్చినది. రాత్రియుష్ణ స్థితియు హెచ్చుచున్నది. వాయుభారము కొంచెము హెచ్చినది. వ్యవస్థాపక మార్పులు భాగమున వానలు కురిసి నవి. పొంగులూరులో 2, అనంతపురములో 1½, గూడలూరులో 1¼ అంగుళములు వానకురిసినట్లు తెలియజేయినది. వాయు భార వ్యవస్థియందును సమస్థితియందున్నది. కానీ, పూర్వమునకున్న కొన్ని సాంక్రమికముగ నున్న. వానలింకను కురియవచ్చును.

ఎడ్వర్డు. బి. రాసు

ఆక్టింగు వాతావరణ కాశ్రుజ్ఞుడు.

ఇటాలియన్ వైమానికులు :— ఇటాలి వైమానికులు విమాన ప్రయాణములు చేయు సందర్భములలో విమానములకు కావలసిన సామానముల రంగము వచ్చినవి. ఆ విమానము లెక్కడు బయట జేరునో ఇంతవరకును వివరములు తెలియలేదు.

నెయింటుబర్రాలో మియను ఆస్పత్రి:— గవర్న మెంటు వారు నెయింటు బర్రాలో మియను ఆస్పత్రిని తమ యాధీనములో నుంచుకొనుటకై సంవత్సరమునకు కర్మమును 24 వేల రూపాయలలోను ఉద్యమంబులు నుండిపోటీపారును. నీలగిరి దిట్టిప్రభోద్ధవారును తలినీ మూడవ కంతు సామ్యము కలెండరే యని కోరిరి.

పంజాబు నిధి

22-9-19 తేది ప్రచురించినది	517-11-0
వావిళ్ల వెంకటేశ్వరశాస్త్రిలు వారు, మద్రాసు	50-0-0
గుడిపాటి విశ్వనాథ శర్మగారు, ఎల్లూరు	1-0-0
ఎం. లక్ష్మీనర్సయ్యగారు నేతుమరై, ఆంధ్రాపర	1-0-0
ఐ. వి. నారాయణగారు, బాలచెరువు, కానటి	2 0-0
దుగ్గిరాల చంద్రశేఖర శాస్త్రిగారు, తెనాలి	27-0-0
పి. ఎల్. నరసింహంగారు, పీడక, నరసాపురము	25-0-0
అశోకాచారి శేషయ్యగారు, చేర్యంబ అత్తకు, కర్నూలు జిల్లా	10-0-0

మొత్తము రూ. 682-11-0

మైసూరు పరిశ్రామిక పరివర్ధనము.

ప్రతిదినమున జేరికొలది ప్రజలు ప్రదర్శనశాలకువచ్చి చూచి పోవుచున్నాడు. 15 వ తేదీనో ప్రదర్శనము విరమించబడును గాని రాజప్రతినిధిగారు వచ్చువరకును ప్రదర్శనశాలలోని ఏర్పాటులన్నియు నన్నే యుంచబడును. అప్పుడు రాజప్రతినిధిగారువచ్చి చూచెదరు. మైసూరు రాష్ట్రమునందలి వివిధభాగములలో చేయబడిన వస్తువుల ప్రదర్శనములను వాటిలో హెచ్చుగా నున్నవి. కర్మనాయ, విద్యా, కళాకామిక, వాణిజ్యకాళువారు నూడ చాల సామగ్రిలను కుప్పిరి. స్వపాత్రకేసులందు చేయబడిన వస్తువులను విద్యాకాళువారుకుప్పిరి పాతకాలయందు బాహురజేయబడిన తోలు పేను నున్నగువానితో చేయబడిన సాకరములు బాలికాపాతకాలయందు పంచరు పాతకాలయందు చెవిటి మూగవారి పాతకాలలందును చేయబడిన సామగ్రిలను నూడ ప్రదర్శించబడినవి. దొరతనమువారి నేతయంత్రకాలను సజ్జయంత్రకాల మున్నగు వానిలో చేయబడిన వస్తువులను వాణిజ్యపరిశ్రామిక కాళుల వారుకుప్పిరి. విశ్వపుష్పము, వెన్నెలపుష్పము మున్నగు వానిని చేయుటకును విమానములకును కుప్పిరివచ్చుటలప ఆవశ్యకార్థములు మున్నగువానిని ఆదవులకాళువారు ప్రదర్శించిరి. లక్ష్మవస్తువులకుగూడ కుప్పిరి. విద్యోగ కాలయందు కర్మానిధియును చూపబడినది. వైద్య కాళునికారి ఆరోగ్యసాగుకర్మ విషయములను ప్రదర్శించేసిన వస్తువులగుల పరిశ్రమ, కర్మసామగ్రిసంబంధములు, నిర్మాణము మున్నగువానినిగూర్చి ప్రదర్శనమునూడ జరిగినది నిత్యమున స్త్రీలు నూడ చాలమంది వచ్చుచున్నారు. వారి కుపయుక్తములకు వస్తువులను ప్రత్యేకముగ రాకుమారియు స్త్రీయతి సుబ్బయ్యగారును బాగుగానడుపిరి. ఈ 15 దినములలోను రెండుదినములు ప్రత్యేకము ఘోషా స్త్రీలకు మాత్రమే ప్రత్యేకముగ బడిన సర్దారు ఎం. ఎన్. కాల రాజపురముగారు చాల సామగ్రిలను ప్రదర్శించిరి. కానికరీ కమిషనరు దాక్టరు వి. కే. పాటీగారును హెల్పు ఆఫీసరు దాక్టరు కార్నేగారును చాల క్రద్దబూనిరి. సుబ్బయ్యగారు మహారాణి కళాకాలకు సంబంధించినవారు ప్రదర్శనమున స్త్రీలకాళు కధ్యక్షురాలు.

మహమ్మదీయుల విద్యాసభ:— రంగూనులో జరుగు మహమ్మదీయ విద్యాసభకు అతిథులుకాలేజి ప్రిన్సిపలు దాక్టరు జయదీపగారు సభాధ్యక్షులుగా వహించెదరు.

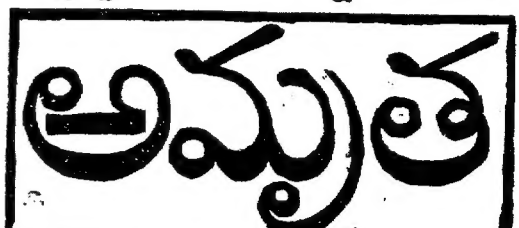
హ్యూనునుండి మెల్బోర్న్ కేగవలయు నను నుద్దేశముతో నువ్రెన్సిద్ధ పరాసు వైమానికుడు పాలెటుగారు 12 వ తేది నాటి యుద్ధయము 8-15 గంటలకు జరిపాడు కయనమయ్యును.

మైసూరు కానసభ:— మైసూరు ప్రతినిధి సభనంది క్రిందివారు కానసభకు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి. ఎం. బసవయ్య (జడ్పీకేటు) బి. ఎన్. విజయశేవ (బాల్లెరు) ఎం. నుబ్బయ్య (నక్కాలిగురు సంఘ కార్యదర్శి) ఎం. డి. అబ్బాసుఖాన్ గార్లు (నెంటులు మహమ్మదీయ ఆసోసియేషను) ఫిరూక్ నువ్వీవా: ప్రతినిధులుగ నుబ్బరాయనెట్టి ఎం. నుబ్బయ్యగార్లు సభ్యులుగ నెన్నుకొనిరి.

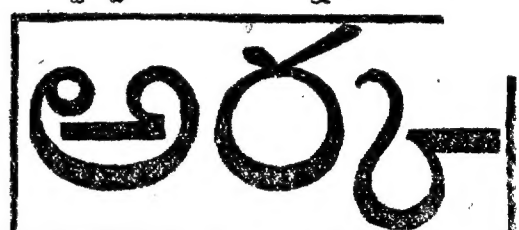
గర్భాశయ రోగనివారీ:— స్త్రీలకు గలగలమునుకుల ఒపిష్టి కాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మైల బాక్తిగాను, తక్కువగానుపోవుట, కుసుమరోగము, సంభాసహీనత రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూలికావారము, కీళ్లనొప్పులు, అరకాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు స్త్రీ మర్యాదాధులను కుదుర్చును.

వెదబుడ్డి రు. 8-0-0. చిన్నది రు. 1-10-0

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహప్రణామము, కుఖసంకుటములు, నిస్సర్తువు, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారింపి కీరీరమువలన కాంతిహీనులునును తేజస్సును యిచ్చును.

వెదబుడ్డి రు. 8-0-0. చిన్నది రు. 1-10-0.

జ్వర నివారణ బుడ్డి 1-కి రు. 1-8-0
కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల,
88, పోలీసుకమిషనరు ఆఫీసుకోడ్డు, ఎగుంబూరు, మద్రాస్.
166
ప్రాంత:— 2, బందరు పేటి, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

చక్కని దబ్బితో సహా నీసా 1-కి వెల 0-8-0
తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపునొప్పుల కాత
దోలును వాయువు పోట్ల పోగొట్టును.

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జిక, మంచిమందు
దబ్బి 1-కి అ. 6. 12-కి రు. 8-8. 10-కి రు. 25.
చికిత్స:—పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చిర్యమును మంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుట అయియున్నది. ఇందులకు చేయవలసిన వైద్యము:—1. మందు లోచర్యములోనికి పోవు యును. 2. పురుగుల జంపు మందును వాడవలయును. 3. పురుగు తిరిగి పుట్టుకుండ జేయవలయును.
తామర ఒక విధమైన పురుగుల కలన చర్యముమీద గాని, వెండ్రుకలలో గాని, లోచర్యములో గాని, గోళ్లలో గాని బుట్టవచ్చును. పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను రెండు మూడు భేదములు గలవు.
గుర్తులు :—దురద, ఉంగరములకుంటి చుట్టు, పొక్కులు, రసీకారుట, వెండ్రుకలు ఊడిపోవుట మొదలగునవి. కొంచెముగా లేది కీరీరములకు వ్యాపించి విడిపట్టని జల పిర్చును.
అమృతాంజనముడితో, 6 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాస్

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

కీరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మసితి.
విజ్ఞానము సభాకమను గురించిన శాస్త్రీయచర్య గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. పి. చిన్నకా చక్కని గ్రంథము. వెల రు. 8-0-0.
మే. రు. ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకాశాలయము.
పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

World's News.

(Reuter's Agency.)

England Joint Committee. Sir Murray Hammick Favours Dualism. Advocates Better Non-Brahmana Representation.

LONDON, October 10. Giving evidence before the Joint Committee "Sir Thomas Holland said that one of the greatest difficulties of reform scheme would be to find capable administrators. Much spade work must be done before the new Ministers could be saddled with an entirely novel policy in the industrial development. Sir Murray Hammick said he was unable to find a better method than dualism. The Government of India should not be dualised at present. Better representation of Non-Brahmins should be provided, and the number of Brahmin seats in the Council should be limited. Out-castes should be given larger representation by nomination. Anything like a referendum would not be understood at present; in the Non-Brahmins lost confidence in the Government's keeping the balance between the Brahmins and Non-Brahmins a most dangerous feeling would arise. He feared that the Bill would not satisfy the Indians. He thought that fifteen years should elapse before any change was made over the Reforms.

New Imperial Department of Industries.

LONDON, October 11. The "Times" understands that Sir Thomas Holland is going to India shortly to organise a new imperial department of industries. The "Times" supports his evidence yesterday before the Joint Committee of opposing the making of a new department a transferred subject.

'Times' on Afghan Control of External Relations.

LONDON, October 11. The "Times" condemns giving the Afghans control of the external relations also what it calls "apparently calculated and the unpardonable delay of the Government of India in revealing that this great concession had been made." The "Times" says that Sir V. Chitt's words in 1908 are truer to-day than then namely that Kabul is the very last place we should willingly suffer to be transformed into a centre of diplomatic rivalry. The paper remarks that the choice of grant to conduct negotiation was not good and that an obvious man for the job was Mr. Ross Keppel.

Next Relief Ship to India.

LONDON, October 11. The "Kaiserin Hind" has left for India carrying nineteen hundred troops and 240 civilians. There would have been fewer of the latter but the Government at short notice placed a number of berths at the disposal of P. and O. The next relief ship to India will be "Loyalty" and the India Office is making arrangements for her sailing. It is suggested that the liners "Egypt" and "Kalyan" should be employed to carry urgent cases to India including business people. Both ships are well fitted with ambulance accommodation.

Race Suicide in the West. Sir Rider Haggard's Views.

LONDON, October 11. Sir Rider Haggard, giving evidence before the National Birthrate Commission, dwelt on the danger of artificially keeping down birth, which was now widespread in even western nations except perhaps Russia and Germany. He expressed the opinion that unless a startling change happened, the Western races within the next two centuries would be submerged beneath a great new influx from the teeming myriads of the East. He doubted the effectiveness of appealing to the conscience of the Empire to stop this race suicide but he thought the State might stamp out diseases tending to sterilize the race and also subsidize motherhood, and as a desperate ultimate resort, the State could directly or indirectly bring up all children, even holding out a kind hand to those not born in wedlock.

Russia

The Russo-German Forces. General Von Der Goltz's Explanation.

LONDON, October 11. Col. Bermond is described in Berlin as the Generalissimo of the West Russian Volunteer Army, but that army is largely German is confirmed by an interview with General Von Der Goltz at Mitau, published in the Hamburg papers. He said that only German soldiers who had joined Bermond were remaining in Courland. He added that they were now foreigners whom no Government could recall at the Entente's orders.

Note to Entente Powers.

A Berlin telegram states that Col. Bermond handed a Note to the Entente representatives at Mitau on the 3rd October, in which he says that, as head of the Russian army in the Western Provinces, he concluded an agreement with the commanders of German troops occupying the country, guaranteeing the gradual withdrawal of their troops to Germany, but Lett and Estonian troops violated the neutral zone and attacked his troops, which were replacing the German posts. He has, therefore, been compelled to occupy a new line, which will facilitate the advance against the Bolsheviks, and he

hopes that the Allied Powers will support him in accordance with the treaties concluded with "My Country". Col. Bermond has also sent a note to the German Government expressing "Russia's thanks for the unforgettable services that the German troops have rendered in saving the Russian border provinces from Bolshevism".

Col. Bermond's Proclamation.

LONDON, October 11. COPENHAGEN:—A Riga message states that Col. Bermond has proclaimed Courland and Mitau as belonging to Russia and has assumed the title of Governor General.

Bermond's Forces Capture Riga Suburbs and Dwina Bridge.

LONDON, October 11. BERLIN:—The "Lokale Zeiger" learns from Libau that after severe fighting in the marshes before Riga Col. Bermond's forces yesterday morning captured the suburbs of Riga and this morning captured Thorensburg by assault and occupied the Dwina bridge.

Lett Troops Abandon Left Bank of Riga.

LONDON, October 12. COPENHAGEN:—The Lett Press Bureau learns from Riga that, under a strong pressure of the superior German forces, the Lett troops have abandoned the left bank of Dwina. The enemy is now in the suburbs but the Letts hold the right bank of Dwina. The Estonian armoured trains arrived during the night to assist the Letts who are determined to do their utmost to hold Riga until the arrival of reinforcements.

Bolsheviks Arrest Zionist Executive Committee in Petrograd.

LONDON, October 12. Reuter is informed that the Zionist Executive Committee in Petrograd and other prominent Zionists have recently been arrested by the Bolsheviks on account of Entente sympathies.

Many Lettish Troops Join Col. Bermond.

LONDON, October 12. BERLIN:—The "Lokale Zeiger's Mitau" correspondent says that many Lettish troops have joined Col. Bermond. A telegram from Koenigsberg states that strong Estonian columns are marching from Segewald towards Riga. The Lokale Zeiger learns that the British fleet has departed from Riga.

Col. Bermond Declared a Traitor. Expelled from Army.

LONDON, October 12. STOCKHOLM:—General Judenitch in order of the day has declared Bermond to be a traitor and has expelled him from the army.

Lenin's Assassination Report Denied.

LONDON, October 12. A Helsingfors message from Reval denies the report that Mr. Lenin has been assassinated but states that he has lost all influence, and has been imprisoned by his colleagues lest he should try to free the country.

Russian Fronts.

Situation Reviewed.

SIMLA, October 13. The following telegram has been received by the Associated Press dated the 8th instant, with regard to the situation in Russian fronts:—

In South Russia, General Denikin's advance continues rapidly. His forces are now within 25 miles of Orel. Further east he has surrounded Voronezh, an important town of great strategic value. His captures in this area are reported to be 10,000 prisoners, 11 guns, 50 machine guns, an armoured car and other materials.

In East Russia the advance of Admiral Kolchak continues along the whole front.

In Turkistan, a counter-revolution has broken out in Ferghana, where it is reported, that a peasant army has overthrown the Soviet Government and is advancing towards Tashkent. A temporary Government is said to have been proclaimed. Many Red Guards are discarding their allegiance and joining the peasants.

France

Failure of French Offensive in Champagne.

Sensational Revelations in French Chamber Debate.

LONDON, October 11. PARIS:—The debate in the French Chamber to-day led to sensational revelations regarding the failure of the French offensive in Champagne in April 1917. M. Painleve the then minister of war, told the Chamber that Germans discovered plans, with the result that the offensive was smashed before reaching the German's second line. The French during the ten days lost thirty-four thousand killed and thirty thousand wounded. The ex-premier M. Briand dramatically intervened in the debate declaring that on the authority of the British and French governments, General Nivelle took command of the French and British armies in January 1917, and was entitled to give instructions to F. M. Haig. What then happened is wrapped up in obscurity, but a Paris paper publishes a letter purporting to have been written by M. Briand to Mr. Lloyd George complaining of the tendencies of F. M. Haig to evade his instructions thus rendering the unity of command impossible.

Peace Treaty and Anglo-Franco- American Treaty.

French Senate Unanimously Adopts.

LONDON, October 11. PARIS:—The Senate has unanimously adopted the Peace Treaty and Anglo-Franco American Treaty.

America

Aerial Flight.

LONDON, October 13. NEW YORK:—In the transcontinental aerial Derby, Lt. Mr. Maynard was the first to arrive in San Francisco from Mineola. It is unofficially estimated that his actual flying time for 2701 miles was 1492 minutes 55½ seconds. Major Senat and Lt. Kiel have arrived in Mineola from San Francisco being the first eastbound fliers to complete the flight.

Germany

Free Passage Permits for German Ships in Baltic Provisionally Withdrawn.

LONDON, October 12. BERLIN, October 11th:—According to a Stettin Abend post telegram from London has reached the German Government and has been retransmitted to the Baltic Port, the authorities informing them, that owing to the attack on Riga, free passage permits for German ships in the Baltic are provisionally withdrawn. All ships now in the Baltic must be recalled. No other ships are permitted to put to sea. All vessels encountered in the Baltic are liable to seizure.

German Troops Bombard Riga with Artillery from Aeroplanes.

LONDON, October 12. ST. CROIX, October 11th:—An Estonian communique reports that the Lettish Government has left Riga and gone to the station of Rodenpois. The Lettish troops have retired across Dwina and have blown up bridges taking up their position on bridgeheads. Artillery and machinegun's fire is now going on between the Lett and German troops. The latter are bombarding Riga with artillery and from aeroplanes.

Stormy Scenes in National Assembly. Startling Allegations of Receiving Arms.

LONDON, October 11. BERLIN:—Stormy scenes took place in the National Assembly to-day, when the independent socialist Her Hencke condemned the suppression of independent socialist newspapers, and made startling allegations that the students societies, ex-soldiers societies, rifle club gymnastic societies and farmers were receiving arms in large numbers which was a violation of the Peace Treaty. There were indignant shouts of "you are hounding Entente soldiery against Germany." Her Hencke retorted that he was speaking the truth. The nationalist Mr. Heintz admitted that his party was striving to establish monarchy. Minister David reminded the house that monarchy had plunged Germany into deepest misery.

Australia

Australian Budget.

LONDON, October 12. MELBOURNE, October 8th.—In the Federal House of Representatives Mr. Pynton introducing the budget said that revenue for 1918-19 was 44 millions sterling and expenditure forty-five millions. War expenditure totalled 311.13 millions. The estimated deficit for 1919/20 was 8½ millions. Public debt of the Commonwealth and States was 708 millions.

Old Age and Invalid Pensions Increased.

No new taxation was announced but the old age and invalid pensions were increased from 1-2/6 to 15 weekly.

Government Shipping Programme.

The Government's shipping programme provided for twenty steamers of six thousand tons, three of which have been launched, and for vessels of three thousand tons, all of which are being built and five steamers of twelve thousand tons will be constructed in England.

Rumania

Allied Note to Rumania Moderate and Conciliatory.

LONDON, October 12. PARIS, October 11th.—The Allied note to Rumania is moderate and conciliatory in tone. It reviews the points on which Rumania disagrees with the Entente and explains the reason for insertion in the treaty of the clauses relating to the minorities. It provides that special commission which will be appointed to-day shall examine the Rumanian requisitions in Hungary, and declares that the Allies do not consider that Friedrich Government represents the will of the Hungarian nation. It emphasises inconveniences owing to Rumania's delay in signing the Austrian Treaty.

Fiji Islands

Suva, a Pacific Naval Base.

LONDON, October 12. SUVA (FIJI ISLANDS). Admiral Jellicoe arrived here to-day and was met by the fleet of sailing canoes and welcomed by the native chiefs. Admiral Jellicoe in the course of his speech, suggested that Suva would probably be a Pacific Naval Base.

జూ బు లు

I

సదావర్తి ఇనాములు

అయ్యో, మా కన్నులు జిల్లాలో సదావర్తి కమ్మిటి మొట్టమొదటిసారి సదావర్తి సక్రమముగా జరుగుచున్నవా? బట్టాడా అనుచున్నవా? అనిగాని ఒక్కొక్కమనిషి కొంతెంత అయితే చాలు. తీవ్రస్వప్తికి ఇంత కొలత అని బట్టాడా సరిగా చేయటాని అందుకు విచారణ సరిగా ఉన్నదని సంకల్పరాంశ్వులు రిపోర్టునుగాని ఈవరికి నెరవేరినట్లే చేయడము చూడలేదు. ఈవదార్తి ఇనాములు ఎందు నిమిత్తము ఏర్పరచబడినది? సంకల్పరాదా అ మెరికి? ఖచ్చ ఎంత నిల్వజను యెంత?

కన్నులు. పుల్లూకుంతుల రామచంద్రయ్య.

II

రాజమహేంద్రవరము ఆర్పునకాలేది.

ప్రాత విద్యార్థి సంఘము.

అయ్యో, మా కాలేజీ ప్రాతవిద్యార్థులు కొందరు శ్యామలాక్షులు, వెళ్ళకొర్రు ఇతరదోష్టగర్భులుగన, చరికొంకరు గొప్ప యాద్యులులను కావటముగన నున్నారు. గొప్ప శ్యామలి కుబ్జావృత్తు పంతులుగారు, మొదలగువారు జేతముచూపగా కావటముగన, హిందూజాతీయ కాదన నిర్మాణ సభయందు, సభ్యులుగన, వెలయుచున్నారు. కాని యింతవఱకు ప్రాతవిద్యార్థుల సమ్మేళనము జరిగలేదు. కడచిన సంవత్సరమందు ప్రాతవిద్యార్థి సంఘము వెలకటి యేర్పాటుచుటకు కొందరు పూనుకొనినది వినియున్నాను. కాని యింతవఱకుమీ యు జరిగలేదు. ప్రస్తుతము మా కాలేజీ ప్రీన్సిపాల్ గారి ప్రయత్న ద్వారాగా, వేదసంగతి యాద్యులతో చెప్పినప్పుడు ప్రాత విద్యార్థి సంఘము మన కాలేజీకి తప్పక యుండవలెననియు, ప్రాతవిద్యార్థుల తలపైన నందుకు పూనుకొనిన యెవల తాము తమ కత్తిరించవలెనంద నహాయము తేనెదననియు చెప్పిరి. ప్రస్తుత విద్యార్థులన్నవో, అసంఖ్య మెప్పుడేర్పడువాడని జూచుచున్నాను. కాన, ప్రాత విద్యార్థులన్నవైన కొలది దినములలో, అధమ శక్తి మాయారసన్న ప్రాతవిద్యార్థులనైన ప్రాగుజేసి యాసంఘమును స్థాపించెదనని నమ్ముచున్నాను.

రాజమండి బి. విద్యార్థి

III

పోస్టు కన్వములు

అయ్యో, నెల్లూరుజిల్లా ఆర్మీకూరుతాలాకాలో జరిగిన అసంతాపగరం అనే గ్రామములో బ్రాంబి పోస్టాఫీసు కలదు. ఆర్మీకూరులోగల పోస్టాఫీసు ఉన్నది. ఈ రెండు గ్రామముల మధ్య దూరము. ఇరువది (20) మైళ్లు. ఈ యాత్మకూరు అసంతాపగరం మధ్యనున్నట్టి, శేర్పూరు, యిరవల్లె శేర్పూరు బండారుపల్లె, కంభంపాడు, కొటిశిర్డం, లక్కరాజుపల్లె, నల రాజుపాళెం, మినగల్లు, వెంకటరెడ్డిపల్లె, కామారపల్లె, కొత్త వల్లె యీ గ్రామములకు సకాలములో టిపాల అందుటలేదు. జరూరు అయిన ఉత్తరములు కూడ 31-35 కోశాలకే అందుచున్నవి. కొన్ని గ్రామములకూ జరూరు అయిన ఉత్తరములు ఆర్మీకూరులో తమకు గురైనవారి కేగాకపో పంపుమని వ్రాయుచున్నాడు. అట్లు కేగాకపో వచ్చిన తెలుగు ఆర్మీకూరువారు తమకు స్థాపకమున్న తొందరగాని తేనివో ఏకాటికైనను పంపించుచుంటుంటూ మామూలుతధలియై యున్నది. జరూరు అయిన వీరిమందుసాగారం కిరస్సాండెన్న తెలుగుల రిరి అనాము కూలియిచ్చి ఆర్మీకూరునుండి తెప్పించుకొనుటయు కలదు. వైని జేర్పొనబడిన గ్రామములలో శేర్పూరు ముఖ్యముగా వ్యాపారమునకు ఉనికివట్టుచున్నది. శేర్పూరు గ్రామములో వెంకట్రాంబి పోస్టాఫీసు నుంచినవో వై గ్రామములవారికి ఇచ్చుది గలగక వారివారి కార్యములు ముఖ్యముగా నెరవేరుచు ముగ్గురును. ఈ విషయమై పోస్టల్ డిపార్టుమెంటువా రాలావించి శేర్పూరులో బ్రాంబి పోస్టాఫీసు నియమించి ప్రజలకొద్దును తొలగించుచునని నమ్ముచున్నాము. ఈ విషయమై 3 న నెల్లూరుమండల మహాసభ గత నెల 20-21 తేదీలలో ఆర్మీకూరులో జరిగినవర్షుకు కూడ చర్చించి యున్నాను.

శేర్పూరు. పి. పాపిరెడ్డి.

IV ఆంగ్ల దైనిక కవిత.

అయ్యో, ఆంగ్లము కాంగ్ల దైనిక కవిత విషయమై ఆంగ్లద్రుతమును ఆంగ్లని వలన వ్యాసమున వ్యాసమున ఆంగ్లముననున్న శ్రద్ధతో గమనించి వెంటనే కార్యమునకు గడంగవలసి గానున్నది. ఏ యాద్యులమైనను వ్యాసమున విల్లరి యామోకమును బడయవలెనున్న ఆయ్యులమోక్షములను సర్వజనులకు గ్రహించినగాని సాధ్యముకాదు. ఆంగ్ల ద్యమును పరమార్థమైన యాద్యులతో భరతన్న స మధ్యరణమున దైవశంకలమునలన ఆంగ్లద్యమునం దిద్ద వింది యేదేంద్ర క్రిందటనే హిందూజాతీయముగ గమ్యస్థానమును నిర్ణయించిన పరిగ్రోద్యమును. ఇట్టి యాద్యులమోక్షములను భారతీయు లెల్లరకూరుచును వాగ్దించినగాని అవి కఫలము కానేరవు. ఆంగ్లద్యము ప్రచారమునకు ముఖ్యసాధనములలో పుత్రికాప్రచార మొకటియై యున్నది. ఆంగ్ల పత్రికా రాజము ఆంగ్లద్యము లేక తీసి యేదేంద్రముండి యును ఎట్టిదన్ను నులు లేక పోషించుచు నున్నది. ఇందుకు ఆంగ్లద్యము సంస్థాపకవాద్యము ఆంగ్లద్యకేంద్రకాగ్రోష రులు శ్రీ శ్రీ కాళీవాసుని కాళీశ్వరరావు పంతులుగారి అనవరత కార్యకర్త ఆచంచల శతభక్తియే కారణములు. ఆ మహా మహాను ఆంగ్లద్యము స్థాపించి కలహామృతమును కల్పించుచేయుచు కృపాధిము నవేషించక ఆంగ్లద్యకేంద్రమును తమ పరమ లక్ష్యముగా పెంచుకొని నేన యున్నానున్నాను. వారి యాద్యులమున ఆంగ్లద్యక ఆంగ్లద్యము గంభీర నివాదమును అదిరకాలములో ఆంగ్లద్యమున క్రతిస్థులంబు జేసి విశేషవాద్యమై మొదలైనది. ఆంగ్లద్యమున లెల్లరి యామోదమును బొందజేసింది. కాని ఆంగ్లద్యము దాదీన వెలక యీ యాద్యులము నెరగనివాడు కలదు. కారణము మన భావముల వారికి తెలియకుండుటయే ఆంగ్లద్యక ఆంగ్లద్యములే మాత్రమే చదువలయున్నాను. ఈ స్థితి గ్రహించి ఆంగ్లద్య యాద్యులమున ఆంగ్లద్యమును బలపరచుటకై ఒక ఆంగ్ల దైనిక కవిత యాద్యులను ఆంగ్లద్యము కలచియుండి. కాని ఆంగ్లద్యమున ఆద్యులమున క్రయామాత్రమైన వర్షులు జరుగుచు నున్నప్పుడు గాని ఆంగ్లద్యములు క్రబలమైన ప్రయత్నములు జరిపియుండలేదు. శతభక్తియ, గా. నారిశ్వరత్వము రావు పంతులు గారు యీ లోపమును నివారించుటకై పంజాబుగా మన యిద్దరకకమన మొనటనే విన్నము కలిగినది. ఇంక నా కార్యోపచారమున కై ఆంగ్లద్యమును వరిమెరచు మూచియుండలేదు. బాయింటు ప్లాటకంపెన్ స్థాపించి పుత్రికను నిర్వహించవచ్చును గాని అట్టి పని కడకును చలనెట్టి యుండలేదు. ఇంక కర్తవ్యమేమి? వెంకటి వ్యాసశేఖరులు తెలిసినట్లు శ్రీ నాగేశ్వరరావుగారు అంగారే యిందుకు కలవకుచున్నాను. ఆంగ్లద్యము ఆయనా నీయుని వంక తన దృష్టికి క్రమంబుజే యున్నది. వారు యిప్పటికే తమ యాద్యులమును వెప్పించి విశేష ప్రయోగము జరిగియున్నాను. ఆయనకు వెంకటి వ్యాసములో వ్రాయబడినట్లు ఆంగ్లద్యము స్థాపించుటకు సాధ్యములు గూడ వారికి యెరుగకులవు. కాబట్టి ఆంగ్లద్యము వెంటనే కార్య భారమును వహించి నాగేశ్వరరావుపంతులుగారికి ప్రోత్సాహ మొసగి వారి మొప్పించుచున్నాను. ఆంగ్లద్యము లేనిలోప మును యిదివరకే అనుభవించియున్నాను. అట్టి విషయములలో మనము యింతవఱకు యాద్యులమై కార్యోక్తులుగాని యెవల, మన యాద్యులము, మన భాషా ప్రయత్నరాస్త్రా సిద్ధాంతము, మన శతభక్తియ గంభీరము, మొదలగునవి మన లోనే యిదిగి ఆయన ఆంగ్లద్యమునకే భంగము వాటిల్లు నేమో యని భయించుచున్నాను. యాద్యుల కట్లు క్రబల తరపున ఒక కవితను స్థాపించ వలె కనీసం పుట ఆంగ్లద్యులకార్యమును నూచించునరదు. కాంగ్రెసు వారికి మనము ప్రత్యేక కాంగ్రెసు కమిటీని వాందియున్నాము. భావికాలమున మనము వహించవలసిన భారము అధికముగా నున్నది. ఆంగ్లద్యమునకర్తయు సఫలమగుటకు ఏదేమైన ప్రయత్నములు జరుగవలసియున్నది. ఆంగ్లద్యము సిద్ధాంతములనే హిందూజాతీయ సంకల్ప ప్రబోధించవలసిన భారము ఆంగ్లద్యమై ఉన్నది. ఇందుకు మరీ యొకరు బూతుకొందురని కలచుట యిదికేము. కాబట్టి యిట్టి ప్రయోగమునకు ముఖ్యసాధనమైన ఆంగ్లద్య కవితను వెంటనే వెలకొల్పుటకై ఆంగ్లద్యమునకు దీక్షగా నాలోచించవలసియున్నది. శ్రీ నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి నీవిషయమై ఒప్పించి వారికి ప్రోత్సాహ మిచ్చువలసియున్నది. ఆంగ్లద్యము లేనివిషయమై వెంటనే తగిన యేర్పాటులుజేసి కార్యరత్నరు లగుటకు ప్రార్థించుచున్నాను.

భుంకలాల నేమూరి నీతారామయ్య.

V శ్రీకృష్ణాశ్రమము.

పంచమ విద్యాలయము. అయ్యో, వీరేశలింగుపేట శ్రీకృష్ణ భగవానుని పేరుతో పంచమ బాలవిద్యాలయమిప్పుడై కృష్ణాశ్రమమును విద్యాలయము యిప్పటికి నుమాను రెండు సంవత్సరములక్రింద గుంటూరు జిల్లా పెదపాలెంలో స్థాపించబడి దివదిన క్రవర్తమాసముగ సభిస్తున్నది. ఈ ఆశ్రమముయొక్క కాళుగా దగ్గర ఉన్ననూ తక్కి గ్రామములలో మరెయొక పంచమ పాఠశాల యేర్పరచబడి యున్నది. పెదపాలెములోని కృష్ణాశ్రమ పాఠశాలయందు ప్రస్తుతము 80 మంది నిప్పుకారి విద్యార్థులు, ను తక్కి పాఠశాలలో 40 మంది విద్యార్థులు ఉచదువు జూచుచున్నారు. ఈ పిల్లల కడకునకు పుస్తకములు, వలకలు మొదలగునవి నచ్చియు నుచితముగ నీయబడుచున్నవి. పంచమ బాల విద్య భాగు గ రా కల యు న న్ను వారికి భోజనాదిసౌకర్యమును ఆశ్రమమునకే చేయవలసి యుండును. ఈ కృష్ణాశ్రమమును పంచమ బాలర యుపయోగాగ్ధము ఉన్నత కేంద్ర విద్యాలయముగ జేయవలయు నని యీ ఆశ్రమపాఠకుల ఆశయమై యున్నది. బాలర నివాసము నకు, పాఠశాలకును ఇండ్లు కట్టించవలసియున్నది. వీరికి మరి విద్యకు, భక్తి అలరచుటకు శ్రీకృష్ణచందిర మనుజునతో నోక జేయాలయమును నిర్మించ నుద్ద్యమించి యున్నాను. ఇండ్లు కట్టించు నిమిత్తమై ఉదారస్వభావులను పెదపాలెం గ్రామ నివాసులును నగు పుతుంబాక నంసభ్యుగారు 1000-0-0 రూపాయల విలువగల పాఠశాల భర్తముగ నిచ్చి యున్నాను. ఈ ధనమునకు సమీపముననే యీ బాలరకు బేలికములు చేయు ఆలయమును స్థాపించుటకు స్థలము నిమిత్తమై గ్రామ వాసులును, వీరబాంధవులును అగు వాటిబండ్ల కొమ్ముగారు 800-0-0 రూపాయలు నిచ్చియున్నాను. ఆశ్రమమున కిది బంధముగ స్థాపించబడిన భర్తవైద్యకాలకు, ఆగ్రామ వాసులకు వాసిరెడ్డి శ్రీకృష్ణరావుగారు 600-0-0 రూపాయల విలువగల పాఠశాల నిచ్చుటకు వాదాము జేసి యున్నాను. గృహమును కట్టించుటకు వాసిరెడ్డి మోసయ్యగారి కుమారుడు కొలయ్యగారు రూ 300-0-0 లను, ఒక అభిమాని రూ 100-0-0 ను, వాటిబండ్ల కళువతి వాడుకుగారు రూ 100-0-0 లను, కీర్తిశేఖరుల గూరపనెని వెంకట్రామయ్యగారు రూ 100-0-0 లను చిరుమామిళ్ళ అన్నపూర్ణమ్మగారు రూ 100-0-0 లను; ఇల్లపల్లి జంకయ్యగారు రూ 50-0-0 లను విరాళముల నిచ్చియున్నాను. పాఠశాల నిర్వహణకుగన ఆయాధిశుగ ఇన పాలెం కాపురముల వాసిరెడ్డి నాగయ్యగారుకుమారుడు వెంకటప్పయ్యగారు రూ 100-0-0 ల నిచ్చివాడు. చ. రా. శ్రీ. మొక్కపాటి కామయ్యగారు ను కృష్ణులు తమ యానక్షక పర్యంతము సాము రూ 50-0-0 చొప్పున నిచ్చిన మరీ వాదాముజేసి ఆధికారము యిచ్చుచున్నాను. వారి పుత్రుల నడింపల్లి నరసింహారావు పంతులుగారు రూ 100-0-0 ల నిచ్చుటకు వాదాము జేసియున్నాను. మరియు సనేకమంది శ్రీ పుత్రులు సంవత్సర చందాలక, విరాళముల నిచ్చి మాకు సాయపడుచున్నాను. ఈ యాద్యులము మొక్క అభివృద్ధికొరకై తమ సర్వ శక్తిని వినియోగించుచున్న శ్రీ పిల్లపాటి నామచంద్రారావు పంతులుగారు తమ జీవితమును వీరికై భారపోసి కృషి నులుచున్నాను. వారి సేవాపరకమై యీ ఆశ్రమముగ పరిణమించితి. ఇందు జరుగవలసిన పనులకు అనేకవేల రూపాయలు కావలసియున్నది. కంచముల యభివృద్ధికి గోడనట్టియు, హిందూమతాభిమాను లయిట్టియు, ఆద్యులనోయు లెల్లరు తమ సహకారాద్యమును సాపి యీ యాద్యులమునకు తోడ్పడ ప్రార్థించుచున్నాను. శ్రీ నామచంద్రారావు పంతులుగారు విరాళముల నిమిత్తము ప్రస్తుతము మదరాసుకు వచ్చి యున్నాను. భర్తాసత్తులగు పురవాసులు వారికి తోడ్పడుటకు భగవంతుడు ప్రోత్సహించుగాక!

చందరాను ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ 14-10-19 పాలక సంఘాధ్యక్షుడు.

కానకలు:—సంయుక్త రాష్ట్రములందరి క్రభువో దోగ్గులు తమ క్రింది యాద్యులగునుండి కానకలు గ్రహించ ముడదు. అధికారతరులవలన గ్రహించుకొనువిషయమునకు తామేమియు తెలుతదలచుకొనలేదని సంయుక్త రాష్ట్రముల దొరతమువాడు ప్రకటించి.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కార్యాలయమున వెలకుదొరకు పుస్తకముల జాబితా.

1. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సంవత్సరాది సంచికలు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ చరిత్ర వివరణలతో నిండియుండును.

మొదటి సంచిక	వెల ప్రతి 1-8	1-0-0
రెండవ	"	1-0-0
మూడవ	"	1-0-0
చాలవ	" (కొద్ది పుస్తకాలే)	1-8-0
చివర	"	1-0-0
ఆరు	"	1-0-0

ఇందు విశేష మహాసంగ్రహ చరిత్రము
విశేషము.

ఏడవ సంచిక	వెల ప్రతి 1-8	1-0-0
ఎనిమిదవ	"	1-0-0
తొమ్మిదవ	"	1-0-0
పదియవ	"	2-0-0

8, 9, 10 సం॥లలో ఆయా సంవత్సర
ములలో జరిగిన సంగ్రహ వివరణలతో సం॥
సం॥ వివరణలతో ముద్రితమై యున్నది.
ఈ పదిసంచికలను ఏక కాలమున కొనుపారితే
మొత్తము 10-0-0 యిచ్చెదము.

2. ఆంధ్రోద్యమము.

ఇందు ఆంధ్రమున సభాద్యక్షుల యావ
శాసనములు, ఆయా సభాద్యక్షుల యావశాసన
ములు పేర్ల చరిత్రములు, చిత్త శిర్కానములు
సలక్షణముగా చక్కని తెలియ పెట్టెదము.
లతో ముద్రితమై యున్నది. వెల ప్రతి 1-8 1-8-0

3. ఆంధ్ర సర్వకళాశాల: విద్యావ్రవృత్తి.

ఇది శ్రీమతి కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డి
నా: విరచితము వెల 0-4-0

4. ఆర్థికజ్ఞాన.

దయ్యముల సద్భావమును గురించిన కాశ్రి
యచర్చ, పా. జగన్నాథస్వామి బి. ఎ. గారి విర
చితము వెల 0-8-0

5. శారదాంబ.

సంఘముచేత సంస్కరణమునకు మార్గ
మించు చూపబడినది ఇది శ్రీ భర్తృహాస్తి యావ
నాటకము వెల 0-4-0

6. శ్రీరామవిజయము.

ఇది ఏకాంశము చక్కనినాటకము. శోక
లై శోకములను రావు బి. ఏ. గారిచే వ్రాయ
బడినది వెల 0-8-0

7. అమృతవల్లి.

1-4-0

8. బుద్ధచరిత్రము.

0-8-0

విజ్ఞానచంద్రికా తరిమిల్ల పరిశ్రమలలో బహు
మతులను బడిన కంఠపత్రిక కనకమ్మగారిచే అను
వాదించ బడినది.

9. కవిత్వతత్త్వ విచారము.

శ్రీమతి కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డి ఎం. ఏ.
నాటకము వెల 1-8-0

10. తృణాంశము

0-4-0

11. శ్రీహరి

0-4-0

రామ ప్రాణమును దుర్బాధావ్రాణమున చేరి విరచితము.

12. ఏకాంశముల ప్రశంస

0-4-0

13. ఆంధ్రోద్యమము

ఆంధ్రోద్యమ తత్త్వమును వెలుపు చిన్ని పాత్రము 0-2-0

14. ఘోషిత చరిత్రము

0-1-0

15. ఏకాంశముల ప్రశంస

0-4-0

(హస్తకర్తలు నేలు)

చిరునామా: ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కార్యాలయము

పోస్టుబాక్సు 212 మద్రాసు

మలయ చందనము

గనేరియా అను సెగరోగమునకు వ్యవహారము.

పద్యము లేదు. వివిధ రీతిలో తనిలేదు
ఎలుపు, తెలుపు, వచ్చు, అను మూ
డు విధముల సెగరోగమును మూడు
భాగాలలో మాన్యును. ఆనేక రాజ
కటుంబములలో వాడబడిన గొప్ప
ద్రవ్యము. వెల డబ్బీ-కి రు 2-0-0.
గంధర్వసార్వభౌమ, రాజమండ్రి.

(1251)

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయోషధములు.

బృహత్ మంజుష్టాదికావ్య

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్యేకమైనది.

1/2 పాను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రవభ గుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ

వనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వానవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.

1/2 పాను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియునాంగ్లేయభాషలో

విరుచనలయును.

జాండ్మా ఫార్మస్యూటికల్

వరుస

ఆయుర్వేద యోషధముల జేయువారు

బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works

388 The Ayurvedic Pharmacists.

Elphinstone Road, Bombay, 13.

పాశ్చాత్య వేంకటాచలపణికులవాడ

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు.

1. లక్ష్మీనిలాసరసము:—లక్షణముల వేరు శోధన

లక్ష్మీనిలాస రసములను నిరోధింపై యున్నాడు. 1-8

లక్ష్మీనిలాస రసములను సీసా తమయెడల నుండును.

శ్రీమతి కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డి

నా: విరచితము వెల 0-4-0

2. శ్రీరామవిజయము.

ఇది ఏకాంశము చక్కనినాటకము. శోక

లై శోకములను రావు బి. ఏ. గారిచే వ్రాయ

బడినది వెల 0-8-0

3. అమృతవల్లి.

1-4-0

4. బుద్ధచరిత్రము.

0-8-0

విజ్ఞానచంద్రికా తరిమిల్ల పరిశ్రమలలో బహు

మతులను బడిన కంఠపత్రిక కనకమ్మగారిచే అను

వాదించ బడినది.

5. కవిత్వతత్త్వ విచారము.

శ్రీమతి కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డి ఎం. ఏ.

నాటకము వెల 1-8-0

6. తృణాంశము

0-4-0

7. శ్రీహరి

0-4-0

రామ ప్రాణమును దుర్బాధావ్రాణమున చేరి విరచితము.

8. ఏకాంశముల ప్రశంస

0-4-0

9. ఆంధ్రోద్యమము

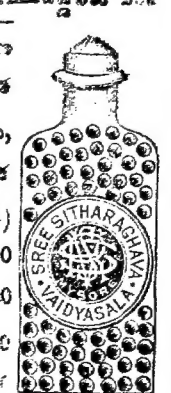
ఆంధ్రోద్యమ తత్త్వమును వెలుపు చిన్ని పాత్రము 0-2-0

10. ఘోషిత చరిత్రము

0-1-0

11. ఏకాంశముల ప్రశంస

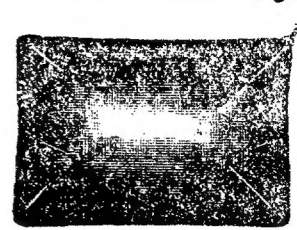
0-4-0

ఆశ్చర్యములో నాశ్చర్యము.

విశోదమైన గాలి తలగడలు.

పీటియందుండు కొక్కాయొక్క మరచిలను పీడితేది
కావలసినవలకు గాలిని నింపుకొని మరచు మనుషులకు తెలిసి

చిన యెడల మిక్కిలిసాఖ్య
కరమైన తలదించును. ఆ
కర్మరతనవృద్ధుడు మరచుతీసి
గాలియంతయు పోయినట్లే
జేబులో గాలి పీడియందు
గాని యుండుకొనవచ్చును.
ఇది శోభాధ గలవారికిని,

ప్రయాణికులకును తదితర ప్రవాసావాసమునకును మిగుల
ప్రయోజనకరమైనది. ఒకపాకెట్లోని సాఖ్యమును పొందును
తలదించు 1-కి అదాము 0-8-0, తపాలఖర్చు ప్రత్యేకము.
(536) చిరునామా:— ధనలక్ష్మి కంపెనీ,
నెం. 6, కంకరేమెట్టిపేడి, సామలకాడకేట, మద్రాస్.

ధనవ్యయము లేని మీ దేశ సేవను

పరీక్షించెడి ప్రకటనము.

ఆంధ్రభాషా పత్రికా చందాదారులకు

నోదరలా రా! మీరొక గంటకాలము చేత

సేవకై వినియోగపరచెదరా?

జేశన అపరదూహముగా నున్నది. ప్రస్తుతము
దేశాభివృద్ధికై ఆనేక విధముల పాటుబడుచున్న మనదేశ
భాషా పత్రికలు సర్వవిధవిధిని బొందక యథాస్థితియందు
న్నవి. అందుచే ఆ ప్ర, కృష్ణ, తదితర పత్రికల చందాదా
రులందరు ఫలాపేక్ష రహితముగా తమతోపాటు ఒకనూ
రిక చందాదారుని ఆయా పత్రికలకు చేర్చి పత్రికాధికారు
లను పోల్చిపాఠకుల కోరికనున్నాను. ఎవరు ఎప్పుడు ఎక
రిని చందాదారులగా చేర్చినది పాఠకులకు హెచ్చరికకు
గాను పత్రికాధికారుల వారికి తమ పత్రికలయందు పోకటిం
పగలరుగాను మీరు విజయదశమి మొదలు కొత్తవారిని చం
దాదారులగా చేర్చి బ్రాధికులు. స్వజీవన్ముఖమును
మరుగునొడ్డు. ఇట్లు విన్నవించు విధమును.
1807 ముప్పన చిన్న వీరాజు.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనుటకు బొందుట స్వా
భావికమైన కొన్ని విధముల అనునందుకుతలసనే కలు
గుచున్నది. ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమునకు
మను కలుగజేసి శరీరసాఖ్యమును దృఢపరచును, ఆ
యోగ్యవృద్ధిని ఇచ్చించును. ఈ పుస్తకము ఇనాముగా
సేయబడును. పోస్టుచార్జి యు లేదు భరించి కంపెనీ
యను. వెంటనే వ్రాసికోరవము. (219)

వైద్యశాస్త్రము మనోరంజక గోవిందజీ,

ఆరోగ్యనిగ్రహ వైద్యభాగము, 187, బ్రాడ్వేయరౌండ్

1706

ఆరోగ్యభాగము

దీనిని బొందు సన్యాసమును బట్టి జీవనాధారము

యగుటకు కల మునాదు ఆ మార్గమున సంగ్రహమును

1706

వైద్య విద్య

అది గ్రంథమున చదువును. పత్రికలు, పోస్టుబాక్సు లేవు.

రాజవైద్య నారాయణజీ శేకవజీ,

27, చీనాబాదు, మద్రాసు

తామర తైలము

డబ్బా 1-కి 0-6-0. పోస్టుఖర్చులు వేయ.

మా కంపెనీ తామరమును అన్ని తామర

మందులనలెగాక మునుకుగా పనిజేయును. ఎటు

వంటి దురదకలిగిన పొడలుగాయుండినను కూడ

మూడుపుటలలో మా మందు మాన్యుగలదు.

అమృతాంజనము దీపో - బొంబాయి, మద్రాసు.